

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

บทคัดย่อ
ของ
ปราณี เพ็ชรศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2549

ปราณี เพ็ชรศิริ. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย. สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย จำนวน 224 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับ นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เชาวนปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.636 0.681 0.731 0.625 0.658 และ 0.563 ตามลำดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เชาวนปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.502 ($R=0.502$) มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ซึ่งสามารถอธิบายการส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 25.2 ($R^2=0.252$)

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 คือ นิสัยในการเรียน ($\beta = 0.194$) เจตคติต่อการเรียน ($\beta = 0.186$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ($\beta = 0.166$) มีค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลเท่ากับ 31.19 30.59 และ 27.30 ตามลำดับ

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOME FACTORS AND LEARNING
ACHIEVEMENT OF DIPLOMA VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS OF
BANGKOK BUSINESS COLLEGE

AN ABSTRACT
BY
PRANEE PETCHSIRI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Educational
at Srinakharinwirot University
March 2006

Pranee Petchsiri. (2006). *A Study of the Relationship between Some Factors and Learning Achievements of Diploma Vocational Students of Bangkok Business College*. Masters Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Assoc.Prof. Dr. Boonchird Pinyoanuntapong

The purpose of this research was to investigate multiple relationships between some factors and learning achievement, and the beta weight of some factors affecting the learning achievement of diploma vocational students. The samples were 224 diploma vocational students in Business Computer Studies of Bangkok Business College in 2nd semester, 2005. Tools used in the research were questionnaire in the areas of study habit, learning attitude, achievement motivation, emotional intelligence, relationship among students and friends, and teaching behavior, with the reliabilities of 0.636, 0.681, 0.731, 0.625, 0.658 and 0.563 respectively.

The results of research were as follows.

1. The multiple correlation coefficient of factors in the areas of study habit, learning attitude, achievement motivation, emotional intelligence, relationship among students and friends, and teaching behavior with the learning achievements was 0.502 ($R=0.502$) with statistical significance at the level of .01. This can be explained the effect to learning achievements of the students at 25.2% ($R^2=0.252$).

2. The beta weight of factors affected the learning achievements, with statistical significance at the level of .05, in the areas of study habit ($\beta=0.194$), learning attitude ($\beta=0.186$), and achievement motivation ($\beta=0.166$), with the affecting percentages of 31.19, 30.59 and 27.30 respectively.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

สารนิพนธ์
ของ
ปราณี เพ็ชรศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประกาศคุณประการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ เพราะได้รับความอนุเคราะห์ จากรองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ ในฐานะประธานควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำ ข้อคิดเห็นและช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรรณ สิริแพทย์พิสุทธ์ ที่กรุณาเป็นกรรมการในการสอบสารนิพนธ์และให้คำแนะนำทำให้ สารนิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีประโยชน์และเป็นผลดีกับผู้วิจัยในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็น อย่างมากรวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาธุรกิจศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ ผู้วิจัยมาโดยตลอด

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์อดุลย์ ไบกุหลาบ อาจารย์อรินทร์ น่วม ถนอม อาจารย์จรรยา สิงห์ทอง อาจารย์ทัศนีย์ แสนพลพัฒน์ และ อาจารย์กิงกาญจน์ เมฆา ที่ได้ให้ ความอนุเคราะห์และเสียสละเวลาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ อีกทั้งให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์ทุก ท่านของโรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนกุลสตรีเทคโนโลยีที่นำ เครื่องมือไปทดลองใช้ ตลอดจนนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น อย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสา-คุณแม่สมพร คุณวินัย รุจิราวศ์วัฒนา สมาชิกใน ครอบครัวทุกคน ที่เห็นความสำคัญของการศึกษาได้อุทิศกำลังใจและกำลังทรัพย์ ในการช่วยเหลือ แนะนำตลอดจนสนับสนุนผู้วิจัย ซึ่งเป็นเสมือนแรงผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

ขอบคุณเพื่อนร่วมงานที่แสนดี คุณสมพิศ แซ่เฮง คุณศิริลักษณ์ วรรณศิลป์ คุณพรพรรณ สันทอง คุณสุธารัตน์ วาคาบายาชิ ให้ความช่วยเหลือ ห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกและมอบ เป็นเครื่องบูชาแก่พระคุณบิดา มารดา และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้การ อบรมสั่งสอนตลอดมา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐานที่ใช้ในการค้นคว้า.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ประวัติโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย.....	7
หลักสูตรการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส).....	12
เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยบางประการ.....	14
นิสัยในการเรียน	14
เจตคติต่อการเรียน	19
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	24
เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์.....	28
สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน.....	40
การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์.....	41
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	43
ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	43
องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	44
การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	45
งานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ.....	46
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	53
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	54
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	60

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	70
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	70
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	70
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก ค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ	83
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	104
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	111

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามเพศ ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ.....	66
2	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของตัวแปรปัจจัยบาง ประการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ.....	67
3	ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ.....	68
4	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง ตัวแปรปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ.....	68
5	ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ.....	69
6	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน.....	84
7	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน.....	85
8	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	86
9	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเชาว์ปัญญทางอารมณ์.....	87
10	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน.....	88
11	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์.....	89
12	ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน.....	90
13	ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน.....	91
14	ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์.....	92
15	ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามเชาว์ปัญญทางอารมณ์.....	93
16	ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน	94
17	ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์.....	95

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและการสื่อสาร ทำให้คนในสังคมต้องพยายามปรับตัวให้เข้ากับความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก่อให้เกิดองค์ความรู้มากมาย ซึ่งเป็นเหตุให้มนุษย์หันมาให้ความสำคัญกับการศึกษามากขึ้น เพราะการศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมได้ การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เช่น พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนได้

เมื่อพิจารณาถึงแนวนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) จะเห็นได้ว่ารัฐมุ่งที่จะจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนอย่างทั่วถึงและเปิดโอกาสให้เยาวชนทุกคนได้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งผลักดันให้การศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วการจัดการศึกษาในลักษณะดังกล่าว ไม่อาจยืนยันได้ว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาทั้งหมดจะเป็นบุคคลที่มีคุณภาพดังที่ อัจฉรา ประไพตระกูล (2539) ได้กล่าวถึงคุณภาพการศึกษาไว้ว่า คุณภาพของการศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของตัวเด็กเองด้วย นั่นก็คือ หากผู้เรียนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา หรือไม่ประสบผลในการเรียนตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแล้ว ผู้เรียนเหล่านั้นจะเป็นบุคคลที่ขาดคุณภาพได้

นอกจากนี้ กมล สุตประเสริฐ (2520:35) ได้แบ่งองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาออกเป็น 2 ข้อ ข้อแรกเป็นองค์ประกอบที่มาจากเด็กและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวกับตัวเด็ก เช่น พ่อ แม่ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ความสามารถพื้นฐานของเด็ก ตลอดจนสติปัญญาและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก อีกข้อคือเป็นองค์ประกอบที่มาจากการบริหารการเรียนของสถานศึกษา และการบริหารการศึกษาของรัฐ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาตัวหนึ่ง อนาสตาซี (Anastasi. 1970 : 107) กล่าวว่าไว้พอสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาและ องค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา อันได้แก่ องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจ และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาด้านอื่นๆ สอดคล้องกับที่ ไอแซก อาร์โนลด์ และไมล์ (สิริวรรณพรหมโชติ. 2542 :16 ; อ้างอิงจาก Eysenck, Arnold; & Meili. 1972 : 6) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นขนาดของ ความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกายและทางสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของ

ความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัวบุคคลซึ่งสามารถวัดผลที่เกิดขึ้นนี้ได้หลายแนวทางโดยวัดจากคะแนนสอบหรือใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมา เมื่อพิจารณาข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนกรุงเทพมหานครวิทยาลัย ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ผู้วิจัยศึกษา พบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ แม้ว่าทางสถานศึกษาจะมีแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษายังไม่สูงขึ้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาแล้วอาจมีสาเหตุมาจาก การที่นักเรียนขาดเรียน มาสาย ไม่เอาใจใส่ในการเรียน ขาดความเอาใจใส่จากผู้ปกครอง นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน ที่สอนนักศึกษา สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พอจะประมวลสาเหตุของปัญหาการเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรได้คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าศึกษาในโรงเรียนกรุงเทพมหานครวิทยาลัย มักจะเป็นผู้ที่ไม่สามารถสอบผ่านการคัดเลือกของสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ มาแล้ว ฉะนั้นนักศึกษาเหล่านี้จึงค่อนข้างอ่อนในด้านวิชาการ และนักศึกษาส่วนหนึ่งจะตั้งใจเรียนเฉพาะวิชาแกนในสาขาวิชาเอกของตนเท่านั้น(พรพรรณ สันทอง และณัฐพร หอมเมือง.2548 : สัมภาษณ์) สาเหตุต่างๆเหล่านี้มีผลกระทบทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานครวิทยาลัย สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่านโยบายที่วางไว้ มีนักศึกษาเพียงส่วนน้อยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และเป็นผลกระทบทำให้นักศึกษาบางคนไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนกรุงเทพมหานครวิทยาลัยประสบปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา จากการศึกษาค้นคว้าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ทราบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50-60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพอีกร้อยละ 30-40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่นๆอีกร้อยละ 10-15 และการมีวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันด้วย (Maddox, 1965 : 9)

อย่างไรก็ตามจรรยา สุวรรณทัต (2521) ได้สรุปไว้ว่าสติปัญญาของบุคคลไม่ได้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสมองที่บุคคลนั้นมีมาแต่กำเนิดเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับการที่ศักยภาพทางสมองของบุคคลนั้นจะได้รับการขยายให้ดีขึ้น สูงขึ้น ตามประสบการณ์และโอกาสที่บุคคลนั้นจะได้รับในเวลาต่อไปอีกด้วย ในเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลของพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อพฤติกรรมมนุษย์นั้น เป็นประเด็นที่นักจิตวิทยาได้ถกเถียงกันมาเป็นเวลานานหลายปี บางกลุ่มเชื่อว่าพันธุกรรมสำคัญกว่าสิ่งแวดล้อม บางกลุ่มเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมสำคัญกว่าพันธุกรรม เรื่องนี้ แอน อนาสตาซิ (Anne Anastasi อ้างถึงใน “จิตวิทยาการศึกษา” ของสุรางค์ โคว์ตระกูล, 2533) นักจิตวิทยา ได้กล่าวว่า “พันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งมีชีวิตทุกชนิด ทั้งพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอยู่เสมอและผลของการปฏิสัมพันธ์จะเพิ่มพูนทบต้นอยู่เรื่อยๆ พันธุกรรมมีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม สำหรับพันธุกรรมที่มีอิทธิพลโดยตรงและยังแก้ไขไม่ได้ด้วยสิ่งแวดล้อมมีน้อยมาก” เช่นเดียวกับ ลาวิน (Lavin Cited in Utomporn. 1975)

กล่าวไว้ว่า ตัวแปรทางด้านความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลใช้พยากรณ์ความสำเร็จทางการเรียนได้เพียง 45 % ซึ่งหมายความว่า ความสำเร็จส่วนใหญ่ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านคุณลักษณะทางจิตวิทยาประกอบด้วย ซึ่งได้แก่ เซาว์อารมณ์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน สัมพันธภาพกับเพื่อน เป็นต้น ดังนั้นการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นนั้นต้องพัฒนาองค์ประกอบด้านคุณลักษณะทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมหรือพัฒนาผู้เรียนได้ ดังที่ ฮาร์รี่ แมดดอกซ์ (Harry Maddox. 1963) ให้ความเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลและการทำงานอย่างจริงจังเท่านั้น หากแต่ยังขึ้นอยู่กับพฤติกรรมในการเรียนหรือนิสัยในการเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย นักเรียนที่ดีนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาดมาก แต่ต้องรู้จักวิธีการที่จะใช้เวลา รู้จักเลือกพฤติกรรมในการเรียนและวิธีการทำงานให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

นอกจากพฤติกรรมและวิธีสอนของอาจารย์ก็มีความสำคัญ และมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเช่นกัน ดังที่ นิโบล นิมกิงรัตน์ และ ตรุณ หาญตระกูล (2526) สรุปได้ว่า คุณลักษณะและพฤติกรรมต่างๆ ของอาจารย์ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน ถ้าคุณลักษณะและพฤติกรรมของอาจารย์เป็นไปในทางที่ดี เป็นไปในทางที่ส่งเสริมสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนแล้ว ก็จะเป็นผลทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการ ซึ่งได้แก่ นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เซาว์ปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย เพื่อลดปัญหาการสูญเปล่าทางการศึกษาและเป็นแนวทางให้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการอบรมเลี้ยงดู และแนะวิธีการเรียนแก่นักเรียนของตน ตลอดจนเป็นแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของอาจารย์ รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. เพื่อศึกษานำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ทำให้เกิดประโยชน์ในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยพิจารณาจากอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้บิดามารดา ผู้ปกครอง อาจารย์ ผู้บริหารและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษานำไปปลูกฝัง เสริมสร้าง ผลักดัน ป้องกันและแก้ไขผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อันจะทำให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ขอบเขตของการวิจัยมีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัย สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 224 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ปัจจัยบางประการอันได้แก่

2.1.1 นิสัยในการเรียน

2.1.2 เจตคติต่อการเรียน

2.1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

2.1.4 เชาวนปัญญาทางอารมณ์

2.1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

2.1.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2.2 ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในการด้านความรู้ และทักษะทางการเรียน โดยปกติจะพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานที่อาจารย์กำหนดให้ทำหรือทั้งสองอย่าง ในการวิจัยนี้ หมายถึงคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 เป็นเวลา 3 ภาคเรียน

2. ปัจจัยบางประการ หมายถึง ตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและคาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งประกอบด้วย นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เชาวนปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2.1 นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนในด้าน การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน ความตั้งใจในการเรียน การวางแผนในการเรียน และการเตรียมตัวสอบ ซึ่งร่วมกันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้

2.2 เจตคติต่อการเรียน หมายถึง สภาพทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก เพื่อตอบสนองต่ออาจารย์ โรงเรียน และระบบการศึกษา เกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้

2.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามมาตรฐานอันสูงสุด หรือเป็นไปตามที่นักศึกษาวางไว้ นักศึกษาได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

2.4 เชาวนปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง การเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับคนในสังคมได้ ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต

2.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ ความช่วยเหลือพึ่งพาส่งกันและกันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ไกล่ล้นสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน

2.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ หมายถึง วิธีการและการกระทำที่อาจารย์แสดงออก เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ การวางแผนและเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผลการเรียน บุคลิกภาพ และความสัมพันธระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญ (Beta Weight) ของปัจจัยบางประการ หมายถึง ค่าที่บอกให้ทราบน้ำหนักของปัจจัยทางด้านนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เชาวนปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากน้อยเพียงใด การวิจัยครั้งนี้จะคำนวณหาค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β)

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2. ปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสารนิพนธ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ประวัติโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
2. หลักสูตรการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการ
 - 3.1 นิสัยในการเรียน
 - 3.2 เจตคติต่อการเรียน
 - 3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
 - 3.4 เชวณปัญญาทางอารมณ์
 - 3.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
 - 3.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. งานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ
 - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

1. ประวัติโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2484 อาจารย์เล็ก บุรณะสมบัติ ได้ขึ้นป้ายโรงเรียนเป็นครั้งแรก จึงนับได้ว่าเป็นการก่อตั้งโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ณ อาคาร 3 ชั้น หน้าวัดสระเกศ ถนนบำรุงเมือง โดยใช้ชื่อโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Bangkok Institute of Book-Keepers” หรือ B.I.B โดยเปิดสอนวิชาการบัญชี กฎหมายการค้า และภาษาอังกฤษ เพราะเล็งเห็นถึงความต้องการของประเทศที่จะมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เพื่รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคต โดยเฉพาะด้านวิชาพาณิชยการ อนึ่งก่อนหน้านี้อาจารย์เล็ก ได้ทดลองสอนบัญชีภาษาอังกฤษโดยใช้สถานที่ของ Y.M.C.A. มีนักเรียนรุ่นแรก 17 คน ส่วนใหญ่เป็นทหารยศร้อยตรี ร้อยโท และปรากฏว่าภายหลังได้เป็นนายพลกันหมด จึงเรียกรุ่นนี้ว่า “รุ่น นายพล” กิจกรรมเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ไม่สะดวกที่จะสอนที่ Y.M.C.A. จึงได้ย้ายไปสอนที่หน้าวัดสระเกศ ดังได้กล่าวมาข้างต้นแล้ว ซึ่งไม่นานก็เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นเหตุให้จำเป็นต้องปิดกิจการชั่วคราว

พ.ศ. 2490 อาจารย์เล็ก บุรณะสมบัติ ได้เปิดโรงเรียนขึ้นอีกโดยเช่าห้องว่างชั้นบนของร้านหนังสือนิพนธ์ สีกักพระยาศรี เปิดสอนเฉพาะวิชาบัญชีภาษาอังกฤษ ตามหลักสูตรของสถาบันการบัญชีประเทศอังกฤษมีนักเรียน 3 ผลัด ผลัดละ 42 คน ตามกฎกระทรวงฯ แม้ว่าผลของสงครามโลกครั้งที่ 2 จะเป็นเหตุให้เศรษฐกิจและการศึกษาของประเทศหยุดชะงักลงอย่างสิ้นเชิง

ก็ตาม อาจารย์เล็กก็ไม่ล้มเลิกความคิดที่จะพัฒนาทรัพยากรอันสำคัญนี้ เนื่องจากกิจการของโรงเรียนเจริญก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ ทำให้สถานที่ที่ทำการสอนอยู่นั้นคับแคบไม่สามารถจะรองรับการขยายตัวของนักเรียนได้

พ.ศ. 2493 จึงย้ายไปเช่าที่ดินหน้าวังบูรพาภิรมย์ เนื้อที่ประมาณ 240 ตารางวา เพื่อสร้างอาคาร 2 ชั้น 2 คูหา ใช้ชื่อโรงเรียนเป็นภาษาอังกฤษว่า “The Bangkok Institute of Accountants” หรือ B.I.A และได้เปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหารโรงเรียนจากเดิมที่เปิดสอนเฉพาะภาคเย็นเพิ่มสอนภาคเช้าอีก 3 ชั่วโมง โดยทำการสอนวิชาบัญชีภาษาอังกฤษพาณิชย์และภาษาอังกฤษ มีอาจารย์เล็กเป็นผู้รับใบอนุญาต ส่วนภาคเย็นยังคงสอนบัญชีภาษาอังกฤษตามเดิมทำการสอนทั้งหมด 6 รอบด้วยกัน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 875 คน และเนื่องจากมีประชาชนต่างจังหวัดที่สนใจอยากเรียนด้วยแต่ไม่สามารถเข้ามาเรียนได้ อาจารย์เล็กจึงเปิดสอนทางไปรษณีย์โดยส่งคำสอนไปให้ผู้เรียนพร้อมทั้งแบบฝึกหัด และผู้เรียนก็ส่งแบบฝึกหัดมาให้ตรวจและเดินทางมาสอบที่พระนคร (กรุงเทพ)

พ.ศ. 2495 สิ่งที่ทำให้อาจารย์เล็กภูมิใจเป็นอย่างมาก คือ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้รับรองวุฒิของผู้จบการศึกษาชั้น ASSOCIATE จากโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ในการบรรจุเข้ารับราชการได้เท่ากับผู้จบอาชีวศึกษาของรัฐบาล ซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งแรกที่ได้รับสิทธิ์นี้

ต่อมาจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้สนับสนุนกิจการของโรงเรียน โดยรับเป็นผู้อุปถัมภ์โรงเรียนและมอบทุนการศึกษาให้ด้วย เนื่องจากได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะทางด้านบัญชีด้วยความคิดที่ว่า หากธุรกิจสามารถที่จะบันทึกข้อมูลทางบัญชีได้ ก็สามารถที่จะเสียภาษีให้รัฐได้อย่างถูกต้องซึ่งรัฐก็นำภาษีมาพัฒนาประเทศต่อไป ดังนั้นแม้เมื่อยุคของจอมพล ป. พิบูลสงครามแล้ว นายกรัฐมนตรีคนต่อมา คือ จอมพลผิน ชุณหะวัณ และจอมพลถนอม กิตติขจร ก็รับอุปถัมภ์โรงเรียน ต่อมา ตลอดจนกรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในพิธีมอบประกาศนียบัตร โดยอนุญาตให้ใช้ทำเนียบรัฐบาลเป็นสถานที่ประกอบพิธี ยิ่งไปกว่านั้นสื่อครูของผู้จบการศึกษาก็สังกัดโดยตรงมาจากประเทศอังกฤษ ซึ่งยิ่งทำให้โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัยเป็นที่ยอมรับและเป็นที่เชื่อถือมากยิ่งขึ้น

นักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย จึงต้องผ่านการสอบโดยใช้ข้อสอบที่ส่งมาจากประเทศอังกฤษซึ่งมีหลายสถาบัน เช่น

The Institute of Book-Keepers, London

The Faculty of Secretaries, England

London Chamber of Commerce

London University

กิจการของโรงเรียนรุ่งเรืองขึ้นตามลำดับ จนกระทั่ง ในปี พ.ศ. 2501-2506 เป็นระยะเวลาที่เศรษฐกิจพัฒนาไปอย่างมาก และมีผลต่อการขยายตัวของวงการศึกษาทางด้าน

พาณิชยการธุรกิจบัญชี ทำให้มีโรงเรียนประเภทนี้เกิดขึ้นอีกมากมาย โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัยเป็นโรงเรียนธุรกิจที่มีชื่อเสียงที่สุดในยุคนั้นจึงทำให้อาจารย์เล็กมองหาที่ดินและสร้างอาคารเรียน ณ เลขที่ 588 ถนนเพชรบุรี บริเวณประตูน้ำ ที่ท่านได้เล็งเห็นว่าจะจะเป็นศูนย์กลางธุรกิจในอนาคต ซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ในปัจจุบัน

ในวันที่ 8 ตุลาคม 2506 อาจารย์เล็ก บุรณะสมบัติได้นิมนต์สมเด็จพระสังฆราช มาทำพิธีวางศิลาฤกษ์ลงเสาเข็มอาคาร 4 ชั้น 1 หลัง มีห้องเรียน 18 ห้อง บรรจุนักเรียนได้ห้องละ 50 คน โดยมีเครื่องปรับอากาศทุกห้องเรียน มีโทรทัศน์วงจรปิดที่สามารถถ่ายทอดไปได้ถึง 6 ห้องเรียน และได้ทำการเปิดสอนเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2507 โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ม.ล. ปิ่น มาลากุล เป็นประธานในพิธีเปิด

ในช่วงนี้อาจารย์เล็กต้องทำงานหนักมาก เพราะต้องสอนทั้ง 2 แห่ง คือที่วังบูรพาและที่ถนนเพชรบุรี ในปี พ.ศ.2508 สัญญาเช่าที่วังบูรพาหมด จึงย้ายมารวมกันอยู่ที่ถนนเพชรบุรี และซื้อที่ดินเพิ่มจนมีที่ดินทั้งหมด 4 ไร่เศษ ด้วยเหตุผลที่ต้องตรากตรำทำงานหนักมากเกินไปท่านจึงล้มป่วยลงด้วยโรค หัวใจ ซึ่งตลอดเวลาที่ท่านป่วย มีผู้ที่ทำหน้าที่แทนคือ อาจารย์ธีระ วงศ์อารี โดยมีอาจารย์ละเอียด บุรณะสมบัติ เป็นผู้ช่วย หลังจากที่อาจารย์เล็กป่วยและพักฟื้นจนทุเลาแล้วก็ได้กลับมาสอนใหม่โดยไม่เคยหยุดสอนอีกเลย ด้วยความรักการสอนเป็นชีวิตจิตใจ ท่านสอนวันละ 8 ชั่วโมง ชั่วโมงแรกของทุกคนท่านจะเข้าสอนก่อนเวลาอย่างน้อย 15 นาที ถ้าใครมาสายในชั่วโมงนั้นก็จะถือว่าโชคไม่ดีเรื่องนี้ศิษย์เก่าๆคุณนั้นทราบดี

พ.ศ. 2513 ได้สร้างอาคารใหม่ 5 ชั้น โดยอาคารเรียนหลังนี้อาจารย์เล็กมีเจตนาสร้างให้ถึงระดับ “ที่สุดในโลก” ได้ขยายหลักสูตร Commerce ของโรงเรียนจาก 2 ปีเป็น 3 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ ซึ่งผู้ต้องการจบการศึกษาจากสถาบันประเภทนี้ให้มีความรู้ทางด้านธุรกิจมากขึ้น โรงเรียนเล็งเห็นว่านักเรียนมีโอกาสไปศึกษาต่อสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออนาคตของเยาวชน จึงขอเปิดหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ ของกระทรวงศึกษาธิการขึ้น และได้เปลี่ยนชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Bangkok Business College (B.B.C.) ซึ่งแผนกพาณิชยการ มี ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ เป็นอาจารย์ใหญ่ อาจารย์เล็กได้ลงนามในสัญญาความร่วมมือทางการศึกษากับ Jacksonville State University มลรัฐอลาบามา ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้นักศึกษาที่จบจากโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัยสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันนี้โดยไม่มีข้อแม้ใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อได้เริ่มแผนกพาณิชยการก็ค่อย ๆ เลิกแผนก Commerce ไปโดยปริยาย เพราะเริ่มจะหมดความนิยม และรุ่นสุดท้ายก็จบการศึกษาไปเมื่อปี 2521

อาจารย์เล็กมีความตั้งใจไว้ว่า การศึกษานั้นต้องจัดให้ได้คุณภาพ คุณภาพเท่านั้นที่จะชนะทุกสิ่งทุกอย่างได้ ดังนั้นบนเครื่องหมายของโรงเรียน อาจารย์เล็กจึงได้ตั้งคติพจน์เป็นภาษากรีกและลาตินว่า Qvalitas Vincit และท่านได้ยังได้เล็งเห็นว่า ผู้ที่จะเรียนได้สำเร็จนั้น จะต้องมีความมานะอดทนและฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ดังเรือพาณิชย์ที่ฟันฝ่าคลื่นลมมรสุมเพื่อไปสู่จุดหมาย ท่านได้ใช้สัญลักษณ์เรือใบพาณิชย์เป็นสัญลักษณ์บนเครื่องหมายของสถาบันด้วย นอกเหนือจาก

ทางด้านการเรียนการสอนแล้ว อาจารย์เล็กได้เล็งเห็นความสำคัญทางด้านกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ที่หลากหลายนอกเหนือจากวิชาที่เรียนที่สอน เช่น การไปทัศนศึกษาต่างจังหวัด ซึ่งถือเป็นการไปพักผ่อนแต่ก็ไม่ได้ละเว้นที่จะทำการกุศล โดยทำการทอดกฐิน หรือทอดผ้าป่า เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้มีการต้อนรับน้องใหม่ ประกวดแฟนซี และประกวดน้องงาม ซึ่งต่อมาได้ เปลี่ยนเป็นพิธีไหว้ครูแทน นอกจากนั้นยังได้สนับสนุนทางด้านการกีฬา เพื่อให้ นักเรียนมีสุขภาพ อนามัยที่แข็งแรง เช่น สนับสนุนกีฬาเบดมินตัน ปิงปอง เป็นต้น สำหรับงานใหญ่ที่สุดประจำปี คือ งานราตรีสโมสร โดยมีการจัดประกวดดอกฟ้า B.I.A. โดยผู้เข้าประกวดจะต้องเป็นผู้ที่มีความ ประพฤติดีไม่ทำความเสื่อมเสียให้แก่สถาบันซึ่งเป็นการประกวดภายในสถาบัน

อาจารย์เล็ก บุรณะสมบัติ มีความเชื่อมั่นว่า ความสำเร็จเกิดขึ้นจากการทำงานจึงได้ พุ่มพ่วงกายและใจ และเวลาทั้งหมดให้กับการสอน และการจัดการศึกษาให้ทันสมัยอยู่เสมอ แม้ ท่านจะต้องต่อสู้กับโรคเบาหวานและโรคหัวใจ ท่านก็มีได้ย่อท้อ จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต ที่ท่าน ต้องจากไปเพราะเส้นโลหิตใหญ่ในหัวใจตีบตัน เมื่อวันพุธที่ 23 มกราคม 2523 ผู้ที่ทำหน้าที่บริหาร ต่อมา คือ อาจารย์ละเอียด บุรณะสมบัติ ซึ่งตลอดเวลาที่อาจารย์เล็ก บริหารโรงเรียนนั้น อาจารย์ ละเอียดได้บริหารงานทั่วไปอยู่แล้ว งานที่สำคัญที่สุดของอาจารย์ละเอียด คือ อาจารย์ปกครอง ซึ่ง ถือว่าโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัยเป็นโรงเรียน อาชีวะแห่งแรกที่มีอาจารย์ฝ่ายปกครอง ท่าน ทำตนเปรียบเสมือนพ่อและแม่ของนักเรียน ดังปณิธานที่ท่านกล่าวไว้กับลูก ๆ ของท่านว่า “รักลูก คิษย์ให้เหมือนแม่รักลูก สร้างเข้านมาทุกด้านดังเช่นแม่ได้สร้างลูกขึ้นมา ให้ความอบอุ่นและ ยุติธรรมแก่ทุกคน รักษาระเบียบวินัยไว้เหนือสิ่งใด ไม่ว่าแม่จะรักใคร่แค่ไหนก็ตาม เมื่อใครทำผิดแม่ ก็ลงโทษ แม่ทำเพราะแม่รัก ”อาจารย์ละเอียดบริหารโรงเรียนได้เพียง 10 เดือนเต็ม ท่านก็ถึงแก่ กรรมด้วยโรคหัวใจวาย เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2523

พ.ศ. 2524 ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ จึงได้รับหน้าที่เป็นผู้บริหารคนต่อมา ซึ่งท่านได้สร้าง ชื่อเสียงและพัฒนาโรงเรียนให้มีความเจริญก้าวหน้าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้บริหารโรงเรียน ประมาณ 10 ปีเศษดังจะเห็นได้ว่า พ.ศ. 2525 ได้เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) ตลอดจนนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียน การสอนนักศึกษาในระดับชั้น ปวส. ที่เลือกเรียนสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

พ.ศ. 2527 โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ได้รับคัดเลือก ให้เป็นโรงเรียนดีเด่นด้าน จริยธรรม

พ.ศ. 2530 ดร.พิชัย บุรณะสมบัติ ได้ขยายอาคาร 7 ชั้น ใช้ชื่อว่า อาคารละเอียด บุรณะ สมบัติ เพื่อเป็นอนุสรณ์แด่ อาจารย์ละเอียด บุรณะสมบัติ และเพื่อรองรับจำนวนนักเรียน นักศึกษา ที่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก ซึ่งมีพิธีเปิดป้ายอาคารเรียนอย่างเป็นทางการในวันจันทร์ที่ 28 กันยายน 2530

พ.ศ. 2531 ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนดีเด่นด้านจริยธรรม

พ.ศ. 2534 ดร.พิเศษ บุรณะสมบัติ ได้ขอเปิดหลักสูตรพิเศษขึ้นอีก 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรภาษาธุรกิจ และหลักสูตรคอมพิวเตอร์ธุรกิจ นอกจากนั้นยังได้วางแนวทางการเสริมสร้าง

ระเบียบวินัยของนักศึกษาเพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้บรรยากาศที่ดีติดตั้งเครื่องปรับอากาศทุกห้อง ทั้งยังได้ดำเนินการสร้างอาคาร 50 ปีโรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัย (อาคารเล็ก บุรณะสมบัติ) เป็นอาคาร 7 ชั้น มีบันไดเลื่อนเครื่องอำนวยความสะดวกต่อนักศึกษาอย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้แก่ท่านอาจารย์เล็ก บุรณะสมบัติ ผู้ก่อตั้งสถาบันโดย สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมเสด็จเป็นองค์ประธาน ประกอบพิธีเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 13 พฤษภาคม พุทธศักราช 2536

พ.ศ. 2535 โรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัย ได้พัฒนาการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ระยะแรกจัดซื้อ และติดตั้งคอมพิวเตอร์ที่มีคุณภาพสูงจำนวน 1,000 เครื่อง/16ห้องเรียน ให้นักเรียน นักศึกษา ได้ใช้คอมพิวเตอร์ 1 คน ต่อ 1 เครื่อง เป็นระบบเครือข่าย Local Area Network (LAN) ที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียอาคเนย์ โดยมีแผนกบริหารข้อมูลเป็นศูนย์กลาง Management Information System (MIS) ให้บริการข้อมูลในการเรียนการสอน และการบริหารงานกับแผนกต่าง ๆ และให้จัดสอบ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แทนการสอบโดยใช้กระดาษข้อสอบ ซึ่งนักเรียน/นักศึกษาสามารถทราบผลสอบของตนเองได้ทันที

พ.ศ. 2536 ได้มีการติดตั้งคอมพิวเตอร์ระบบเครือข่ายเพิ่มขึ้นอีก 1,500 เครื่อง จำนวน 24 ห้องเรียน ดังนั้น ในปีการศึกษา 2536 โรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัย มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอนในจำนวน 40 ห้องเรียน และการบริหาร การบริการ รวมทั้งสิ้น 2,968 เครื่อง ความพยายามในการพัฒนาการศึกษานี้เป็นผลให้โรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัยได้รับคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นสถานศึกษาดีเด่น ที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2536

พ.ศ. 2537 โรงเรียนมีนโยบายให้ใช้ระบบ Online Multimedia Education ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันในวงการศึกษานานาชาติ จึงเป็นผลให้ ดร.พิเศศ บุรณะสมบัติ ได้รับรางวัลครูผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่น ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาของคุรุสภาประจำปีการศึกษา 2537

พ.ศ. 2539 ได้มีการขยายเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาให้เท่าเทียมกัน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยสถาปนาโรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัยลุ่มน้ำปิงขึ้น และใช้ชื่อภาษาอังกฤษ Bangkok Business College Lumnamping (B.B.C.L) ณ ตำบลหนองบัวใต้ อำเภอมือง จังหวัดตาก

พ.ศ. 2540 ได้รับอนุญาตให้จัดตั้ง “วิทยาลัยลุ่มน้ำปิง” Lumnamping College (LPC) ซึ่งถือเป็นสถาบันการศึกษาเอกชน ในระดับอุดมศึกษาแห่งแรกของจังหวัดตาก

พ.ศ. 2541 มีการพัฒนาระบบการศึกษาเวลาทำงานของครูและเจ้าหน้าที่ โดยใช้ระบบ BARCODE และนำระบบ BARCODE นี้มาให้นักเรียน/นักศึกษาใช้ในการตรวจสอบผลการเรียน และทำนายผลการเรียนล่วงหน้า

พ.ศ. 2542 มีการส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครูสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงโดยพัฒนาระบบสื่อการเรียนการสอนให้ทันกับยุคสารสนเทศจัดทำศูนย์ Internet เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูล และได้พัฒนาการเรียนการสอนในระบบ E-Learning

พ.ศ. 2543 ได้พัฒนาคุณภาพทางวิชาการ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมคุณภาพทางวิชาการ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาข้อสอบทุกรายวิชาทั้งระดับ ปวช. และระดับ ปวส. ก่อนนำไปให้นักเรียน/นักศึกษาสอบ ได้ส่งครูไปอบรมเพื่อเป็นครูแกนนำ และได้พัฒนาการตรวจสอบผลการเรียนของนักเรียน/นักศึกษา จากระบบ BARCODE เป็นการตรวจสอบผลการเรียนและตรวจสอบตารางสอบทาง Internet

พ.ศ. 2544 ได้พัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยการพัฒนาการเรียนรู้อจากโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ในสำนักงาน เพื่อให้ นักเรียน/นักศึกษา มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ในการประกอบอาชีพในอนาคต

พ.ศ. 2545 ได้พัฒนาการจัดการศึกษาในระบบ Intranet และ Internet โดยมีเครือข่าย E-Learning กับโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัยลุ่มน้ำปิง และวิทยาลัยลุ่มน้ำปิง

พ.ศ. 2546 โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

2. หลักสูตรการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สายวิชาบริหารธุรกิจ สาขาการบัญชี สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยทางโรงเรียนได้จัดทำแผนการเรียนการสอน จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิคการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและจากสถานการณ์จริง นอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน

การประเมินผลการเรียน

ในการประเมินผลและการตัดสินการจบหลักสูตร โรงเรียนถือปฏิบัติตามระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ว่าด้วยการวัดผลการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ.2540 (ฉบับปรับปรุง) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. จัดให้มีการประเมินผลการศึกษาเป็นรายวิชา ตามสภาพจริงโดยคิดเป็นหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตร

2. ต้องมีเวลาเรียนแต่ละรายวิชาตลอดภาคการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนทั้งหมด

3. การให้ค่าระดับผลการศึกษาแต่ละรายวิชามี 8 ระดับ คือ

ระดับคะแนน(Grade)	ค่าระดับคะแนน ต่อหน่วยกิต	ผลการศึกษา
A	4.0	ดีเยี่ยม (Excellent)
B ⁺	3.5	ดีมาก (Very Good)
B	3.0	ดี (Good)
C ⁺	2.5	ดีพอใช้ (Fairly Good)
C	2.0	พอใช้ (Fair)
D ⁺	1.5	อ่อน (Poor)
D	1.0	อ่อนมาก (Very Poor)
F	0.0	ตก (Fail)

เกณฑ์การตัดสินการจบหลักสูตร

1. ศึกษารายวิชาได้ครบถ้วนตามหลักสูตรของแต่ละสาขา โดยไม่มีรายวิชาใดมีผลการเรียนเป็น F

2. ได้ค่าระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.00

3. ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนหรือกระทรวงศึกษาธิการ

4. ผ่านการฝึกงานในสถานประกอบการ 200 ชั่วโมง

ตารางจำแนกจำนวนหน่วยกิต ตามสาขาวิชาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สายวิชาบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2543 (ฉบับปรับปรุง)

หมวดวิชา	คอมพิวเตอรฺ์ธุรกิจ
1. วิชาศึกษาทั่วไป	20
2. วิชาชีพ	
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	24
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	24
2.3 วิชาชีพเลือก	15
3. วิชาเลือกเสรี	3
รวม	86

ตารางจำแนกจำนวนหน่วยกิต ตามสาขาวิชาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
(สำหรับผู้สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย) สายวิชาบริหารธุรกิจ พุทธศักราช 2546
(ฉบับปรับปรุง)

หมวดวิชา	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
1. วิชาศึกษาทั่วไป	20
2. วิชาชีพ	
2.1 วิชาชีพพื้นฐาน	39
2.1.1 วิชาชีพปรับพื้นฐาน	
2.1.2 วิชาชีพพื้นฐาน	
2.2 วิชาชีพเฉพาะ	24
2.3 วิชาชีพเลือก	15
3. วิชาเลือกเสรี	3
รวม	101

3. เอกสารเกี่ยวกับปัจจัยบางประการ

3.1 นิสัยในการเรียน

3.1.1 ความหมายนิสัยในการเรียน

กิลเบอร์ต เรนน์ (วิชชุตา เตียวกุล. 2529 : 6; อ้างอิงจาก Gillbet Wren. 1986 : 1-4) กล่าวว่า “ทักษะในการเรียนและเทคนิคในการเรียน เป็นลักษณะของพฤติกรรมแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนิสัยการเรียน จึงกล่าวได้ว่านิสัยในการเรียนรวมถึงเทคนิคในการเรียนและ ทักษะในการเรียนด้วย” นิสัยในการเรียนมีความหมายใกล้เคียงกันและคล้ายคลึงกับคำว่าเทคนิคในการเรียน (Study Skills) มาก

ไอแซงด์, อาร์โนลด์ และไมล์ (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 8; อ้างอิงจากEysenck, Arnold and meili. 1972 : 40) กล่าวว่า นิสัยหมายถึง แนวโน้มของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ จนกลายเป็นกิจนิสัย และเป็นไปอัตโนมัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพฤติกรรมเหล่านั้นเกิดจากการฝึกฝนเป็นประจำ

อิงลิช และอิงลิช (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 8; อ้างอิงจาก English and English. 1958 : 505) กล่าวว่า “เทคนิคในการเรียนหมายถึงกระบวนการวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เกิดประโยชน์ต่อผลการเรียน ซึ่งได้แก่ วิธีการศึกษาค้นคว้า กระบวนการแก้ไขปัญหา และกระบวนการกลุ่ม”

กู๊ด (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 8; อ้างอิงจาก Good. 1959 : 504) ได้อธิบายทักษะในการเรียนว่า หมายถึง การนำความสามารถพิเศษหรือวิธีการมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนซึ่ง

ได้แก่ วิธีการอ่าน การจด และการทำบันทึกอย่างย่อ การสรุปและการศึกษาค้นคว้าถึงวัตถุดิบต่าง ๆ ในการเรียน (Locating Material) ซึ่งในเรื่องนี้ อิงลิช และอิงลิช (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 8; อ้างอิงจาก English and English. 1958 : 505) กล่าวว่า “ทักษะในการเรียนที่ดีต้องประกอบด้วยความสามารถในเรื่องต่อไปนี้ คือ การสำรวจ (Survey) การถาม (Questing) การอ่าน (Read) การท่องจำ (Recite) และการทบทวน (Review) ซึ่งมีสัญลักษณ์ย่อว่า SQ3R

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538 : 1) นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ แสดงถึงความพอใจและมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ ให้บรรลุผลสำเร็จซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวประกอบด้วย ความตั้งใจ และเอาใจใส่ในการเรียน การวางแผนและการจัดระบบการเรียน มีความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการเรียนให้ดีขึ้นเรื่อย ๆ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มีความคิดริเริ่มขยัน อดทน รับผิดชอบ ฟังตนเอง และมีความภาคภูมิใจในผลการเรียนของตน

จากเอกสารและผลงานการวิจัยดังกล่าว สรุปได้ว่า นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนในด้าน การแบ่งเวลาในการเรียน การทำบ้าน การทบทวนบทเรียน ความตั้งใจในการเรียน การวางแผนในการเรียน และการเตรียมตัวสอบ ซึ่งร่วมกันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้

3.1.2 การสร้างและวิธีแก้ไขปรับปรุงนิสัยในการเรียน

นิสัยทางการเรียนสามารถแสดงได้ 2 ลักษณะ คือ นิสัยทางการเรียนที่ดีและนิสัยทางการเรียนที่ไม่ดี โดยทั่วไปเป็นที่เชื่อกันว่า นักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ดีมักจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนนักเรียนที่มีนิสัยทางการเรียนที่ไม่ดีจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน แต่นิสัยทางการเรียนเกิดจากการฝึกฝน หรือปฏิบัติเป็นประจำ ดังนั้นนักเรียนสามารถแก้ไขปรับปรุงนิสัยทางการเรียนของตนเองได้ดังที่ทัสซิง (เทอด แก้วศิริ. 2530; อ้างอิงจาก Tussing. 1949 : 29) ให้ความเห็นว่า นิสัยทางการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้ โดยการ เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนให้ดีขึ้น

วิธีสร้างนิสัยที่ดีนั้น การ์เรทท์ (Garrett. 1964) ได้แนะนำหลักไว้ดังนี้

1. แก้นิสัยที่ไม่ต้องการ โดยสร้างนิสัยที่ต้องการแทน
2. สร้างนิสัยใหม่โดยการวางแผน
3. ตั้งระเบียบการสร้างให้แน่นอน เช่น กำหนดเวลาทำงาน กำหนดวิธีปฏิบัติ
4. พยายามฝึกนิสัยใหม่อย่างมุ่งมั่นและสม่ำเสมอ

สมิท (Smith. 1970 : 21 – 35) ศึกษาพบว่า นักเรียนสามารถประหยัดเวลาได้ 1:3 ถึง 1:4 ของเวลาที่เคยใช้ ถ้ารู้จักสร้างพฤติกรรมทางการเรียนที่ดีและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการจัดระเบียบวิธีการเรียนให้มีประสิทธิภาพได้ดังนี้

1. กำหนดเวลาเรียน โดยแน่ใจว่าได้ใช้เวลาแต่ละวิชาอย่างเพียงพอและบังคับให้ตนเองปฏิบัติตามตารางนั้น

2. จัดสถานที่ให้เหมาะสมสำหรับตนเองในเวลาทำงานแต่ละวัน
3. ตั้งสมาธิแน่วแน่ปราศจากสิ่งรบกวนจนกว่างานจะเสร็จ
4. ทำงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละวันให้เสร็จตามกำหนดในตารางเวลา

กำหนด

นอกจากนี้ สมิท ยังได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติในการเรียนที่ดี โดยปรับปรุงด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การอ่าน องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ คือ ความเร็วและความเข้าใจในเนื้อหา การอ่านที่รวดเร็วทำให้บุคคลสามารถอ่านเนื้อเรื่องได้มากกว่า หรือสามารถทบทวนได้หลายครั้งในช่วงเวลาที่กำหนด ส่วนความเข้าใจในเนื้อหานั้นจะต้องพยายามจำจุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน และจับใจความสำคัญของเรื่องนั้นให้ได้

2. การขีดเส้นใต้เพื่อเน้นจุดสำคัญที่อาจเป็นปัญหาข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของผู้เขียนจำไว้หรือทำให้เห็นได้ง่าย ชัดเจน หรือแสดงจุดอ่อนที่เรายังไม่เข้าใจ

3. การจดโน้ตเป็นส่วนสำคัญที่ได้อ่านหรือรับฟังจะช่วยให้จำได้ดีขึ้น

4. การเขียน การเขียนรายงานหรือทำการบ้านที่ทำได้ไม่ดี อาจเนื่องมาจากการขาดความรู้ในเรื่องหลักการเขียนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การเขียนรายงาน การเขียนเพื่อตอบคำถาม เป็นต้น

5. การใช้ห้องสมุด ห้องสมุดเป็นแหล่งทรัพยากรความรู้ที่สำคัญ ดังนั้นผู้เรียนจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ประโยชน์จากการใช้ห้องสมุดได้อย่างดี

6. การใช้เครื่องมือช่วยในการเรียน เช่น แผนที่ ตาราง จะทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 2) ได้ศึกษาพบว่า วิธีที่จะช่วยปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการณ์เรียนให้ดีขึ้น

1. ต้องมีสุขภาพจิตที่ดี มีร่างกายแข็งแรง อาจทำได้โดยการออกกำลังกาย รู้จักวิธีผ่อนคลายความตึงเครียด

2. ปรับปรุงแนวทางและวิธีการทำงานโดยมีการวางแผน และแบ่งเวลาเรียน และทำงานให้มีประสิทธิภาพ

3. ลดความกังวลและความตื่นเต้น ประหม่า โดยแก้ปัญหาความขัดแย้งในใจของตนเองได้ มีทัศนคติที่ยืนยันว่าครูสามารถสอนและฝึกให้นักเรียนมีวิธีการเรียนที่ดีได้ และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นได้

อาสลาม และบราวน์ (ขจรสุตา เหล็กเพชร. 2522 : 19; อ้างอิงจาก Haslam and Brown. 1968 : 223 – 226) การสอนเทคนิควิธีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้พฤติกรรมที่

ปฏิบัติเป็นประจำด้านการเรียนดีขึ้นกว่าเดิม และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย อาจารย์สามารถสร้างวิธีในการเรียนได้ดีแก่นักเรียนได้ จะต้องมีความเข้าใจในเรื่องต่อไปนี้

1. วิธีเรียนและวิธีทำงาน
2. การจัดตารางเวลาเรียน
3. วิธีจัดสภาพแวดล้อมซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ
4. การจดงาน การจดโน้ต การทำโน้ต
5. การเตรียมตัวสอบ
6. การท่องหนังสือ
7. การตอบคำถามและการตอบข้อสอบ
8. การเขียนรายงาน
9. การใช้ห้องสมุด

ทิพาวดี เอมะวรรณะ (2529 : 3 – 2) ได้เสนอวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้เรียนมองเห็นปัญหาของตน เมื่อผู้เรียนตระหนักว่าวิธีการเรียนในปัจจุบันของตนยังไม่ดีพอที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนตามที่ตนมุ่งหมายด้วยสาเหตุใดก็ตาม ก็แสดงว่าผู้เรียนเริ่มมองเห็นปัญหาของตนเองแล้ว

ขั้นที่ 2 มองเห็นวิธีการแก้ปัญหา เมื่อผู้เรียนต้องการปรับปรุงตนเองก็จะเริ่มค้นหาทางที่จะแก้ปัญหา ซึ่งระยะนี้เป็นเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะแสวงหาผู้ช่วยเหลือ เช่น ปรึกษากับอาจารย์หรือขอรับบริการจากอาจารย์แนะแนว

ขั้นที่ 3 ดำเนินการแก้ปัญหาโดยมีหลักการที่ควรยึด 6 ประการด้วยกัน คือ

1) สะสม (Gradualness) คือการเรียนอย่างค่อยเป็นค่อยไป สะสมวันละนิด ไม่ใช่หักโหมเฉพาะก่อนสอบเพียง 5-6 วัน

2) ทำซ้ำ (Repetition) คือการป้องกันการลืมด้วยการท่องและทำแบบฝึกหัดซ้ำๆ

3) ย้ำแรงเสริม (Reinforcement) อาจเป็นการให้รางวัลตนเอง ชมเชยตนเองเพื่อให้เกิดกำลังใจในการเรียน

4) เพิ่มความกระตือรือร้น (Active Learning) ต้องมีความใส่ใจในเรื่องที่อ่านตลอดจนการคิดหรือการกระทำสิ่งที่ตนต้องการเสมอ

5) เน้นการปฏิบัติ (Practice) เมื่อศึกษาทฤษฎีแล้วควรลงมือปฏิบัติด้วย เพื่อให้เกิดความชำนาญและจำได้แม่นยำ

6) หาสิ่งเร้าใจ (Stimulus Control) โดยอาศัยการจัดสิ่งแวดล้อมเข้าช่วย เป็นการกระตุ้นด้วย

ขั้นที่ 4 การปรับปรุงวิธีในการเรียน อาจใช้วิธีการดังนี้

1) การจัดตารางเรียน เป็นการวางแผนล่วงหน้า จัดแบ่งเวลาที่เหมาะสม และเป็นตัวกระตุ้นให้เร่งทำงานโดยทำงานบรรลุเป้าหมาย

2) เพิ่มแรงจูงใจในการเรียนให้ตนเองด้วยวิธีเหมาะสมกับตนเอง

3) เรียนจากตำราด้วยการอ่าน คิด สรุป และถามตนเอง

4) ฝึกการบันทึก เช่น เขียนตัวโต เขียนลดหลั่นกัน ใช้ปากกาต่างสีขีดหรือบันทึกตามลำดับความสำคัญ เป็นต้น

5) ฝึกเทคนิคการอ่านเร็ว เช่น การอ่านนำ การอ่านเป็นช่วงประโยค การอ่านเฉพาะใจความสำคัญ การอ่านคร่าว ๆ หรือการอ่านผ่านตา

ประธาน วัฒนวานิชย์ (2529 : 5 – 6) ได้มีความเห็นสอดคล้องเกี่ยวกับการเรียนให้มีประสิทธิภาพว่าต้องมีลักษณะดังนี้

1. มีตารางเวลาสำหรับการปฏิบัติแต่ละวันอย่างสม่ำเสมอ
2. ทำงานตามตารางเวลาที่กำหนด
3. ทำงานตามเวลาที่กำหนดไว้ทุกวันอย่างสม่ำเสมอ
4. ทำงานในสถานที่ที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ
5. ทำงานในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานและหยุดพักระหว่างทำงาน
6. ทบทวนคำสอน คำบรรยายหลังจากเวลาผ่านไปไม่นานนัก
7. ไม่ปล่อยงานให้ค้างจนนาทีสุดท้าย
8. มีสมาธิในการทำงาน
9. ไม่ใช้การสอบเป็นแรงจูงใจในการทำงาน
10. อ่านหนังสือก่อนเข้าชั้นเรียนพอสมควร
11. สนใจฟังคำบรรยาย สัมมนา หรือการสอนทบทวน
12. ไม่ละเลยวิชาที่ยากมากกว่าวิชาอื่น
13. มีความรู้ในการใช้บริการห้องสมุด
14. ทำงานตามแผนการเรียนที่วางไว้
15. ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามเวลาที่กำหนด
16. ปรับปรุงคำบรรยายที่จดจากห้องเรียนให้ทันอยู่เสมอ
17. เมื่อมีแรงกระตุ้นจะทำงานได้ดี
18. ทำงานที่ไม่หนักจนเกินไปในวันหยุด

ภิญโญ สาร (2531 : 5 – 16) ได้เสนอแนะวิธีเรียนให้เก่ง สรุปได้ดังนี้

1. การปฏิบัติตัวในห้องเรียนที่โรงเรียนขณะที่ครูอาจารย์กำลังสอนในชั้นเรียน นักเรียนไม่ควรพูดคุยกัน ให้ความสนใจเฉพาะสิ่งที่ครูสอนเท่านั้น ตอนใดฟังครูอธิบายไม่ทันหรือไม่เข้าใจแจ่มแจ้งควรยกมือทันที ขณะฟังหรือจดคำอธิบายของครู บางทีจดไม่ทันควรเว้นที่จด

ไว้ภายหลังแต่รับผิดชอบในสิ่งที่ครูกำลังพูดอยู่ ลักษณะของการจดจ่อจากความเข้าใจของนักเรียนเอง ไม่จดทุกคำพูดของอาจารย์

2. การปฏิบัติตัวนอกห้องเรียน

2.1 ขยันทำแบบฝึกหัดที่ครูสั่งหรือลองทบทวนดูเองในสิ่งที่เรียนมาแล้วในชั้นเรียน

2.2 ทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว

2.3 ควรทำตารางเวลาส่วนตัวประจำสัปดาห์เอาไว้ว่าเวลาไหนจะทำอะไร

กล่าวโดยสรุป นิสัยการเรียนรู้เป็นตัวประกอบหนึ่งที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งอาจมีส่วนช่วยส่งเสริมหรือขัดขวางการเรียนรู้นอกเหนือไปจากองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา นิสัยทางการเรียนที่ดีสร้างขึ้นในระหว่างที่เรียนจะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ ช่วยให้ประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้

3.2 เจตคติต่อการเรียน

3.2.1 ความหมายของเจตคติต่อการเรียน

เจตคติหรือทัศนคติ มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Aptus” แปลว่า โน้มเอียงเหมาะสม (คำเพียร์ ปรานีราช. 2524 : 55; อ้างอิงจาก Allport. 1967 : 3) และตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2535 หมายถึง ท่าที ความรู้สึก แนวความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

กู๊ด (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 12; อ้างอิงจาก Good. 1959 : 59) ได้ให้ความหมายว่า “ทัศนคติ คือ การจงใจหรือความโน้มเอียงของบุคคลที่จะตอบสนองต่อวัตถุ หรือสภาพการณ์โดยมากจะมีความรู้สึกและอารมณ์ประกอบด้วย”

เทอร์สโตน (วิชชุตา เตียวกุล. 2530 : 7; อ้างอิงจาก Thurstone. 1967 : 47) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความคิดเห็น ความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อนาสตาซี (วิชชุตา เตียวกุล. 2530 : 7; อ้างอิงจาก Anastasi. 1967 : 453) กล่าวคือ ทัศนคติหมายถึงความโน้มเอียงที่จะแสดงออกมาว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่าง ๆ เช่น ต่อเชื้อชาติ ขนบธรรมเนียมประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น เจตคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง แต่สรุปพาดพิงจากพฤติกรรมภายนอกทั้งที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษา

ฮิลการ์ด (วิชชุตา เตียวกุล. 2530 : 7; อ้างอิงจาก Hilgard. 1975 : 523) กล่าวว่า ทัศนคติหมายถึงความรู้ที่มีต่อสิ่งใด แนวคิดใด หรือต่อสภาพการณ์ใด ๆ ในทางบวกหรือทางลบ และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองไปในทางเข้าหา หรือหนีห่างจากสิ่งนั้น

สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2522 : 11) ได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า หมายถึง ท่าที ความคิดเห็นความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ภายหลังจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ในสิ่งนั้น พฤติกรรมเช่นนี้อาจจะไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่สามารถสังเกตและวัดได้จากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกต่อสิ่งนั้น โดยอาจแบ่งออกให้เห็นในลักษณะความเชื่อ ท่าทาง ความคิดเห็น ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เจตคติเชิงนิมาน (Positive) เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจเห็นชอบด้วย สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

2. เจตคติเชิงนิเสธ (Negative) เป็นการแสดงออกในลักษณะตรงกันข้ามกับทัศนคติเชิงนิมาน เช่น ไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่ร่วมมือ

3. เจตคติที่เป็นกลาง (Neutral) เป็นการแสดงออกในลักษณะไม่เป็นทัศนคติเชิงนิมานและทัศนคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่น รู้สึกเฉยๆ ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 230) ได้สรุปว่า “เจตคติ หมายถึง ความพร้อมของร่างกายและจิตใจที่มีแนวโน้ม จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ใด ๆ ด้วยการเข้าหาหรือถอยหนีออกไป”

ปราณี งามสูตร (2528 : 186) กล่าวว่า “ทัศนคติ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ ความเห็น ความรู้สึกและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์เป็นอย่างไร ๆ ไป อันมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ บุคคล นั้น ๆ หรือเหตุการณ์นั้น ๆ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2536 : 112) ได้ให้ความหมายของทัศนคติว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียน ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางทิศทางสนับสนุนหรือคัดค้านก็ได้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2519 : 170 – 206) กล่าวว่าไว้ว่า ทัศนคติมืองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ

1. ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด (Cognitive Component) เป็นการตอบสนองต่อบุคคลในลักษณะการรับรู้ อันสืบเนื่องมาจากความคิด ความเชื่อที่มีต่อสิ่งของหรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วินิจฉัยข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ ทำให้เจตคติแสดงออกมาในแนวคิดว่าอะไรถูกอะไรผิด

2. ความรู้สึก (Affective Component) เป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่แสดงออกตามความคิด ความเชื่อ ถ้าบุคคลมีความคิดในแง่ดี ต่อสิ่งใดก็就会有ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น ทัศนคติจะแสดงออกในรูปของความรัก ความชอบ ความพอใจ ความเกลียด หรือความไม่น่าพอใจ

3. พฤติกรรม (Behavioral Component) คือความพร้อมที่จะกระทำอันเป็นผลเนื่องมาจากความคิด ความรู้สึก ซึ่งออกมาในรูปของการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับ หรือปฏิเสธและเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตเห็นได้

ดังนั้น เจตคติต่อการเรียนจึงเป็นการเตรียมหรือความพร้อมในการตอบสนองต่อการเรียน โรงเรียน หรือครู ซึ่งแสดงออกเป็นพฤติกรรมสองลักษณะ คือ การแสดงออกในลักษณะความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบการเรียน ชอบครู หรือโรงเรียน ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า เจตคติต่อการเรียนในทางที่ดีหรือทัศนคติต่อการเรียนทางบวก (Positive Study Attitudes) อีกลักษณะหนึ่งคือ เจตคติต่อการเรียนในทางที่ไม่ดี หรือเจตคติต่อการเรียนในทางลบ (Negative Study Attitudes) ซึ่งแสดงออกในทำนองไม่พึงพอใจ หรือไม่เห็นด้วยต่อการเรียน ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ซิงซังอยากหนีจากการเรียน โรงเรียน หรือครู

3.2.2 ธรรมชาติของเจตคติ

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522 : 126) ได้จัดธรรมชาติของเจตคติไว้ดังนี้

1. เจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์อารมณ์อย่างใกล้ชิด ถ้าเหตุการณ์ใด ก่อให้เกิดความพอใจ เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ก็จะมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้น
2. เจตคติเกิดจากความรู้สึกที่สะสมมานาน โดยเฉพาะความรู้สึกในทำนองเดียวกัน จะทำให้เกิดเจตคติได้เร็วและเปลี่ยนแปลงยาก
3. เจตคติเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไปได้ เช่น นักเรียนที่มีเจตคติต่อโรงเรียน ต่อครู ในทางที่ดีจะอยากมาโรงเรียน อยากพบครู
4. เจตคติสามารถถ่ายทอดออกไปสู่คนอื่น ๆ ได้ เช่น จากพ่อแม่ไปยังครู จากครูไปยังนักเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรัก ความนับถือ และความศรัทธาในตัวบุคคลเป็นสำคัญ
5. เจตคติเปลี่ยนแปลงได้ถ้าได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิมก็จะเปลี่ยนแปลงได้ธรรมชาติของเจตคติเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับอารมณ์ ถ้าเหตุการณ์นั้นเป็นที่พอใจตนเองก็จะมีเจตคติต่อสิ่งนั้น เจตคติเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงยาก มักจะถ่ายทอดไปยังผู้ใกล้ชิด แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้จากประสบการณ์ที่เหมาะสม

3.2.3 การสร้างและพัฒนาเจตคติต่อการเรียน

การจัดการเรียนการสอนวิชาต่างๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจประโยชน์ของวิชาที่เรียนแล้ว ยังจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชานั้นด้วย เพราะเจตคติในวิชาที่เรียนมีความสำคัญ สามารถทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียน ใส่ใจ และแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากนักเรียนมี เจตคติที่ดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาที่เรียนก็จะส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงด้วย

ทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (2517 : 57) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่เด็กดังนี้

1. ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในเรื่องที่เรียน

2. ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานั้นๆ
3. ให้นักเรียนได้มีโอกาส หรือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. ให้นักเรียนได้เรียนสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด เพื่อจะได้เกิดผลสำเร็จในการเรียน อันเป็นผลให้มีเจตคติที่ดีต่อไป
5. การสอนของครูจะต้องมีการเตรียมตัวอย่างดี ใช้วิธีสอนที่ดี เด็กเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง
6. ครูต้องสร้างความอบอุ่น และความเป็นกันเองกับนักเรียน
7. ครูต้องสร้างเสริมบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเลื่อมใสกับเด็ก
8. จัดสภาพแวดล้อมต่างๆ ของโรงเรียน ห้องเรียนให้มีบรรยากาศที่น่าอยู่และน่าสนใจ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 233) กล่าวว่า เจตคติต่อการเรียนในทางที่ดีจะเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างและพัฒนาทัศนคติต่อการเรียนในทางที่ดี ดังนี้

1. การสร้างทัศนคติต่อโรงเรียนในทางที่ดี และวิชาต่างๆ อาจทำได้โดย
 - 1.1 จัดประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพอใจและสนุกสนาน
 - 1.2 ครูต้องเป็นแบบฉบับที่ดี ทั้งด้านความคิด ความประพฤติ และการเรียน วินัยทั้งด้านการเรียนรู้ และด้านสังคม
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนในทางที่ไม่ดี
 - 2.1 ให้การแนะแนว โดยชี้แนะทางการปฏิบัติต่อการเรียนให้ถูกต้องและเหมาะสมชี้ให้เห็นคุณและโทษอย่างแท้จริง
 - 2.2 พยายามให้การเสริมแรงที่ตรงกับความถนัด และความต้องการแก่นักเรียนแต่ละคนเพื่อให้กำลังใจที่จะเรียนรู้มากกว่าใช้การลงโทษ
 - 2.3 พยายามให้เด็กได้ลงมือกระทำเอง และมีส่วนรับผิดชอบต่อสิ่งนั้น ๆ

เจตคติต่อการเรียน สามารถสร้างและพัฒนาได้ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบจุดมุ่งหมายและเป็นกิจกรรมที่สนุกสนานและให้ทุกคนมีส่วนร่วม ถ้ามีสิ่งใดต้องการเปลี่ยนแปลงเจตคติต้องชี้แนะโดยให้เห็นคุณค่าและโทษ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อการเรียนรู้

3.2.4 การวัดเจตคติและประโยชน์การวัดเจตคติต่อการเรียน

เอ็ดเวิร์ด (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 16; อ้างอิงจาก Edwards. 1957 : 3 – 9) ศึกษาพบว่า ในการวัดทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สามารถทำได้หลายวิธี คือ

1. การถามโดยตรง (Direct Questioning) วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่าย และดีที่สุดคือ ถ้าเราต้องการทราบความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนตัวของใครสักคนหนึ่ง ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็ใช้วิธีถามโดยตรงว่าเขามีความรู้สึกหรือคิดเห็นต่อสิ่งนั้นอย่างไร

วิธีนี้มีข้อเสียคือ ผู้ถามอาจไม่ได้รับคำตอบที่จริงใจจากผู้ตอบ หรือผู้ตอบอาจบิดเบือนคำตอบ เพราะผู้ตอบอาจเกิดความเกรงกลัวต่อการแสดงความคิดเห็น

วิธีแก้ไขที่ดีที่สุดคือ ผู้ถามควรสร้างบรรยากาศให้ผู้ตอบรู้สึกว่าเป็นอิสระ คำตอบนั้นต้องเป็นความจริงเฉพาะผู้ถามกับผู้ตอบ และให้ผู้ตอบแน่ใจว่าผลการตอบของเขาจะไม่กลับมากระทบกระเทือนสถานภาพของเขา

2. การสังเกตพฤติกรรม (Direct Observation of Behavior) มีผู้เสนอว่า ถ้าต้องการทราบว่าใครมีความคิดเห็นหรือรู้สึกต่อสิ่งใดอย่างใด ก็ให้สังเกตพฤติกรรมของเขาต่อสิ่งนั้น แต่ วิธีนี้มีคนโต้แย้งมากกว่าพฤติกรรมของคนไม่อาจแสดงให้เห็นทัศนคติต่อสิ่งใดได้ และการที่คนเราจะทำในสิ่งหนึ่งออกมาในใจของเขา อาจไม่ยอมทำสิ่งนั้นก็เป็นได้

วิธีการวัดทัศนคติ ชูชีพ อ่อนโคกสูง (2518 : 117) ได้กล่าวว่า วิธีที่จะทราบว่าเจตคติของคนใดคนหนึ่งต่อวัตถุ คนสิ่งกับ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นอย่างไร อาจทำได้โดย

1. ใช้แบบสอบถาม
2. สังเกต สัมภาษณ์ หรือการจดบันทึก
3. ใช้สังคมมิติ
4. การใช้สร้างจินตนาการ

นอกจากนั้นยังได้เสนอหลักเกณฑ์ในการเขียนข้อความวัดทัศนคติในการสร้างข้อความเพื่อวัดทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งนั้น ควรมีหลักเกณฑ์ดังนี้ (ไพศาล หวังพานิช. 2523 : 110 - 111)

1. ต้องเป็นข้อความที่โต้แย้งได้และแสดงออกในลักษณะที่เป็นความเห็น มีใช้ข้อเท็จจริง
2. ต้องเป็นข้อความที่เกี่ยวข้อง หรือสอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการจะวัด
3. ต้องมีความหมายสมบูรณ์ และชี้ให้เห็นความคิดเห็นอย่างเด่นชัดเพียงเรื่องเดียว
4. ไม่ใช่ข้อความที่แปลความหมายได้มากกว่าหนึ่งอย่าง
5. หลีกเลี่ยงข้อความที่จะมีผู้เห็นด้วยทั้งหมดหรือไม่เห็นด้วยทั้งหมด
6. หลีกเลี่ยงคำบางคำที่บอกลักษณะชี้เฉพาะ เช่น เท่านั้น เพียงแต่ เป็นต้น
7. เลือกข้อความที่เห็นว่าจะครอบคลุมพิสัยของความรู้สึกได้กว้าง
8. ควรเป็นข้อความสั้น ๆ และแต่ละข้อความต้องมีความคิดเดียว

9. ใช้ภาษาง่าย ๆ แจ่มชัด และตรงไปตรงมา ไม่ใช้คำปฏิเสธซ้อน

10. รูปแบบประโยคที่ใช้ต้องเป็นประโยคง่าย ๆ ไม่ใช่ประโยคที่ซ้ำซ้อน

ชัยยงค์ ขามรัตน์. (2523 : 17 - 18) ได้กล่าวเกี่ยวกับการวัดทัศนคติไว้ว่า

1. วัดเพื่อทำนายพฤติกรรม เนื่องจากเจตคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลย่อมเป็นเครื่องแสดงว่าเขามีความรู้สึกลงในด้านที่ดีหรือไม่ดีเกี่ยวกับสิ่งนั้นมากน้อยเพียงใด และเขามีความรู้สึกลงหรือไม่ชอบสิ่งนั้นเพียงใด ฉะนั้นการทราบเจตคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลนั้นได้ แม้จะไม่ถูกต้องเสมอไปก็ตาม

2. วัดเพื่อหาทางป้องกัน โดยทั่วไปการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดอย่างไรมัน เป็นสิทธิของเขา แต่การอยู่ด้วยกัน ความสงบสุขของสังคม ย่อมจะเป็นไปได้เมื่อพลเมืองมีเจตคติต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน ซึ่งจะเป็นแนวทางให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและไม่เกิดความแตกแยกในสังคม

สรุป เจตคติต่อการเรียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพราะเจตคติในทางที่ดีก่อให้เกิดความตั้งใจ ชอบ อยากรู้ อยากเห็น ใส่ใจในวิชาที่ครูสอน เจตคติสามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ โดยการให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย รู้คุณค่าและโทษ ทำกิจกรรมที่พอใจร่วมกันอย่างสนุกสนาน รับผิดชอบร่วมกัน ครูสามารถวัดเจตคติเพื่อทราบเจตคติจะได้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และให้ประสบการณ์ที่ถูกต้องเหมาะสมเพื่อมีเจตคติที่ดีเป็นที่ยอมรับในสังคม นักเรียนจะได้มีความสุข

3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.3.1 ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1953 : 110-111) กล่าวถึง ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สรุปได้ว่า เป็นความปรารถนาที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แข่งกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยม หรือทำได้ดีกว่าบุคคลอื่น ความพยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความรู้สึกสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จและมีความวิตกกังวลเมื่อทำไม่สำเร็จ หรือประสบความล้มเหลว

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good, 1973 : 375) ให้ความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความปรารถนาและความพยายามอย่างสูงของนักเรียนที่จะศึกษาให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้และเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ทั่วไปของการศึกษา

ฮิลการ์ด (Hilgard, 1962 : 153) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงจูงใจชนิดหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีการกระทำที่บรรลุเป้าหมายด้วยมาตรฐานที่ดีเยี่ยม

สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2541 : 172) กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่า หมายถึงแรงจูงใจที่เป็นแรงขับให้บุคคลพยายามที่จะประกอบพฤติกรรมที่จะประสบสัมฤทธิ์ผลตามมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ที่ตนตั้งไว้

สรุปได้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความปรารถนาของบุคคลที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้บนมาตรฐานอันดีเยี่ยม

3.3.2 ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ก. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแมคเคลแลนด์ (McClelland's achievement motive theory)

แมคเคลแลนด์ (McClelland) ได้สรุปทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไว้ว่า คนเรามีความต้องการอยู่ 3 ประการ คือ

1) ความต้องการสัมฤทธิ์ (need for Achievement : nach) เป็นความปรารถนาจะทำสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ มีความสบายใจเมื่อประสบความสำเร็จ มีความวิตกกังวลเมื่อไม่ประสบความสำเร็จ

2) ความต้องการความผูกพัน (need for Affiliation : nach) เป็นความต้องการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ต้องการความเป็นมิตรและสัมพันธ์ภาพที่อบอุ่น สิ่งเหล่านี้จะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับจากคนอื่น

3) ความต้องการมีอำนาจบารมี (need for Power : npow) ได้แก่ ความต้องการการรับผิดชอบบุคคลอื่น ต้องการควบคุมและให้คนอื่นให้โทษแก่ผู้อื่นได้ ทำให้บุคคลแสวงหาอำนาจเพราะจะเกิดความรู้สึกว่าหากทำอะไรเหนือคนอื่นจะเป็นความภาคภูมิใจ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่อำนาจสูง จะเป็นผู้ที่พยายามควบคุมสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองบรรลุความต้องการที่จะมีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น

สาระสำคัญประการหนึ่งของทฤษฎีแรงจูงใจของแมคเคลแลนด์ก็คือ ผู้ที่จะทำงานได้อย่างประสบความสำเร็จต้องมีแรงจูงใจด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผลอยู่ในระดับสูง หรือกล่าวได้ว่า ความสำเร็จของงานจะทำได้โดยการกระตุ้นความต้องการด้าน nach เป็นสำคัญ บุคคลแต่ละคนเมื่อมี nach สูงก็สามารถทำงานได้สำเร็จและช่วยให้งานของหน่วยงานสำเร็จได้ด้วย

ข. ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทคินสัน (Atkinson's achievement motive theory)

แอทคินสัน (Atkinson.1964) ได้คิดทฤษฎีของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เขาเชื่อว่าสิ่งกระตุ้นหรือแรงดันที่จะทำให้บุคคลประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Ta) นั้นขึ้นอยู่กับผลบวกขององค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1) สิ่งโน้มน้าวจิตใจที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ (Ts) ซึ่งได้แก่ผลคุณของ

ก. แรงจูงใจที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จ (Ms)

ข. ความเข้มหรือความมุ่งหวังหรือโอกาส (Probability) ที่จะประสบผลสำเร็จใน กิจกรรมนั้น (Ps)

ค. ค่าของสิ่งล่อใจ (Incentive Value) ที่เป็นเป้าหมายของความสำเร็จในกิจกรรมนั้น (Is)

2) สิ่งโน้มน้าวจิตใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (T-f) ขึ้นอยู่กับผลคูณของ

ก. แรงจูงใจที่จะหลีกเลี่ยงความล้มเหลว (Maf)

ข. โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ (Pf ซึ่งเท่ากับ 1-Ps)

ค. ค่าของสิ่งล่อใจที่เป็นเป้าหมายของความล้มเหลว (If ซึ่งเท่ากับ 1-Is) ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความปรารถนาอยากจะทำกิจกรรมนั้น (Is) นั่นก็คือ เราอาจสรุปทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของแอทคินสัน ในรูปสมการได้ดังนี้

$$Ta = Ts + T - f + Text$$

$$= (Ms \times Ps \times Is) + (Maf \times Pf \times If) + Text$$

แอทคินสัน ได้สรุปสมการทำนายแนวโน้มของพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ไว้ดังนี้

$$Ta = (Ms - Maf) [Ps (1 - Ps)] + Text$$

กำหนดให้ Ta = แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์

Ms = แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

Maf = ความกลัวความล้มเหลว

Ps = แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมที่มีอิทธิพลมาจาก

ภายนอก

ในสมการนี้ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญของความมุ่งหวังความพยายาม ความอดทน เมื่อบุคคลคาดว่าจะมีการประเมินการกระทำเปรียบเทียบกับมาตรฐานอันดีเลิศ การแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เรียกว่า พฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement oriented behavior) ในที่นี้ความกลัวความล้มเหลว หมายถึง ความวิตกกังวลว่าผลของการกระทำพฤติกรรมนั้น จะประสบความสำเร็จหรือไม่ ทำให้ได้รับความอับอาย พฤติกรรมของผู้ที่กลัวความล้มเหลวจึงออกมาในลักษณะของการหลีกเลี่ยงความล้มเหลวคือ ไม่ยอมกระทำพฤติกรรมหรือกระทำพฤติกรรมที่อยากมาก ๆ ที่ไม่มีโอกาสสำเร็จได้ การรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จหมายถึง การที่บุคคลมองเห็นว่าการกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ มีความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด หรือมีความยากง่ายที่จะประสบความสำเร็จเพียงใด แนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมมักมีผลมาจากการกระทำพฤติกรรมมุ่งผลสัมฤทธิ์ เช่น การได้รับการยอมรับจากสังคม เงินทอง การได้รับความร่วมมือจากผู้อื่น (Atkinson.1964)

แอทคินสัน กล่าวว่า แรงจูงใจคือ สภาพที่แฝงอยู่ในตัวบุคคลจนกว่าจะถูกกระตุ้นจากตัวชี้แนะในสภาพแวดล้อม (Situation cues) ทำให้เขาเกิดความคาดหวังขึ้น บุคคลจึงประเมินการกระทำของเขากับมาตรฐานความดีเลิศ และผลการกระทำของเขาจะออกมาว่าเขาประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลว ดังนั้น ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จไม่ได้ขึ้นอยู่กับทุกสถานการณ์ แต่จะเกิดในสถานการณ์ที่รับรู้ว่าการกระทำของเขาจะออกมาว่าเขาประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแรงจูงใจ ความคาดหวังของบุคคลจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้บุคคลนั้นทำงานตามเป้าหมาย และทำให้บุคคลประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในเป้าหมายนั้น และหากบุคคลนั้นมีความคาดหวังสูงจะทำให้ความตั้งใจในการทำงานเพิ่มสูงขึ้นด้วย (จิราภรณ์ กุณสิทธิ์. 2541: 35-37)

3.3.3 ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

แมคเคลแลนด์ (McClelland. 1953: 110-111) กล่าวถึง ลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- 1) มีความกล้าเสี่ยง (Moderate risk taking) บุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีการตัดสินใจเด็ดเดี่ยวในการทำงานที่ใช้ความสามารถ และมีความพอใจที่จะเลือกทำงานที่ยากเนื่องจากมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง
- 2) มีความกระตือรือร้น (Energetic) หรือมีการกระทำที่แปลกใหม่ อันเป็นการทำให้ตนเองมีความรู้สึกประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไม่ได้ขยันขันแข็งไปทุกกรณีแต่จะมีความมานะบากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทายความสามารถของตนเอง และจะทำให้ตนเองมีความรู้สึกทำางานสำเร็จลุล่วงไป
- 3) มีความรับผิดชอบในตนเอง (Individual responsibility) เป็นความพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพอใจในตนเอง แต่ไม่ได้หวังให้คนอื่นยกย่องตน และชอบความมีเสรีภาพในการคิด หรือการกระทำสิ่งใด ๆ โดยไม่ต้องให้คนอื่นมาบงการ
- 4) มีความรู้เกี่ยวกับผลของการตัดสินใจของตนเอง (Knowledge of result of decision) เป็นการตัดสินใจ เพื่อคาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นและพยายามที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิมเมื่อทราบว่าการกระทำของตนเกิดผลขึ้นอย่างไร
- 5) มีความสามารถในการคาดผลล่วงหน้า (Anticipation of future possibility) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มักเป็นผู้ที่มีแผนระยะยาว เพื่อดำเนินการอย่างมีเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการ

นอกจากนี้ แมคเคลแลนด์ยังเชื่อว่า นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มักจะมาจากครอบครัวที่พ่อแม่ตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศในการทำงาน และบอกให้ลูกทราบว่า ตนสนใจในผลสัมฤทธิ์ของลูก อบรมลูกให้เป็นบุคคลที่ช่วยตนเองได้ วิธีการที่ใช้ในการอบรมค่อนข้างจะเข้มงวด ใ้รางวัลเวลาลูกทำได้สำเร็จตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ และลงโทษ ถ้าทำไม่ได้ แต่ในขณะเดียวกันก็ให้

ความรัก ความอบอุ่น และแสดงให้เห็นว่า ที่เข้มงวด เพราะความรักลูก อยากให้ลูกพบความสำเร็จ

มาร์กซ์ (Marx. 1970: 240) ได้กล่าวถึง ลักษณะพฤติกรรมของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง สรุปได้ว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมที่เป็นไปอย่างมีเป้าหมาย มีเอกลักษณ์ ไม่เลียนแบบผู้อื่นทั้งหมด และเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น เพื่อมุ่งจะแข่งขันกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยมอย่างใด อย่างหนึ่ง

เฮอร์แมนส์ (Hermans. 1970:354) รวบรวมลักษณะของผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ 10 ลักษณะ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- 1) มีระดับความทะเยอทะยานสูง
- 2) มีความหวังอย่างมากว่า ตนจะประสบความสำเร็จ แม้ว่าผลจากการกระทำนั้นจะขึ้นอยู่กับโอกาส
- 3) มีความพยายามไปสู่สถานะที่สูงขึ้นไป
- 4) อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน
- 5) เมื่องานที่กำลังทำอยู่ถูกขัดจังหวะ หรือถูกรบกวน จะพยายามทำต่อไปให้สำเร็จ

- 6) รู้สึกว่า เวลาเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง และสิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
- 7) คำนึงถึงเหตุการณ์ในอนาคตมาก
- 8) เลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับหนึ่ง
- 9) ต้องการให้เป็นที่รู้จักของผู้อื่น โดยพยายามทำงานของตนให้ดี
- 10) พยายามปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ของตนให้ดีเสมอ

จากความหมายของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเห็นได้ว่าลักษณะต่าง ๆ ที่กล่าวมา มีประโยชน์อย่างมากในการเรียน และส่งผลต่อความสำเร็จของบุคคล

3.4 เชาว์ปัญญาทางอารมณ์

3.4.1 ความหมายเชาว์ปัญญาทางอารมณ์

คำว่า "เชาว์ปัญญาทางอารมณ์"(Emotional Intelligence) หรือเรียกสั้นๆ ว่า อีคิว (EQ) ซึ่งในภาษาอังกฤษมีคำที่เรียกใกล้เคียงกับคำนี้มากมาย เช่น เชาว์ปัญญาทางสังคม (Social Intelligence) เชาว์ปัญญาส่วนบุคคล (Personal Intelligence) การวิเคราะห์อารมณ์จากประสบการณ์ (Meta – mood Experience) ความฉลาดในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotion Literacy) ความสามารถทางอารมณ์ (Emotion Competence) การเรียนรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotion Learning) เป็นต้น ส่วนในภาษาไทยได้มีนักวิชาการศึกษาเรียกคำว่า "อีคิว" (EQ) ว่า เชาว์อารมณ์ สติปัญญาทางอารมณ์ ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ความฉลาดทางอารมณ์ เจต

โกศล ปรีชาเชิงอารมณ์ วุฒิภาวะทางอารมณ์ สุขภาพอารมณ์ สำหรับในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอใช้คำว่า "เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์" ซึ่งมีนักการศึกษาให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ซาโลเวย์ และเมเยอร์ (Salovey; & Mayer. 1990 : 185) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ว่าเป็นความสามารถของบุคคลในการที่ตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเอง พร้อมจัดการไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม

บาร์ออน (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2542; อ้างอิงจาก Bar-on. 1992) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ว่าเป็นชุดของขีดความสามารถ สมรรถนะและทักษะทางจิตพิสัย (affect domain) ที่ส่งผลต่อความสามารถที่ประสบความสำเร็จ ในการต่อสู้กับข้อเรียกร้อง และแรงกดดันต่าง ๆ ที่มาจากภาวะแวดล้อมที่มีต่อการมีสุขภาพจิตที่ดีและประสบความสำเร็จในชีวิต

คูเปอร์ และชาวาฟ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2542; อ้างอิงจาก Cooper; & Sawaf. 1997) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการที่จะรับรู้เข้าใจ และประยุกต์ใช้พลังการรู้จักอารมณ์เป็นรากฐานของพลังงาน ข้อมูล การสร้างสายสัมพันธ์เพื่อการโน้มน้าวผู้อื่นได้

โกลแมน (Goleman. 1995) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ว่า เป็นความรู้สึกที่ประกอบจากความคิดเฉพาะตน เป็นภาวะทางจิตใจและชีววิทยา เป็นวิสัย แนวโน้มที่จะแสดงออก ต่อมาในปี 1998 โกลแมนได้ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่นเพื่อการสร้างแรงจูงใจในตัวเอง บริหารจัดการอารมณ์ต่าง ๆ ของตน และอารมณ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ต่าง ๆ ได้

โดนัลด์สัน (Donaldson. 1997 : 95) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ว่า บุคคลที่มีเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์นั้น จะต้องรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง สามารถที่จะเผชิญความเครียดได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่น มีเป้าหมายในชีวิต มองโลกในแง่ดี และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

ไวซิงเจอร์ (Weisinger. 1998 : 13) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง การใช้อารมณ์อย่างชาญฉลาด โดยสามารถใช้อารมณ์ในการทำงานให้เหมาะสม และใช้อารมณ์นำพฤติกรรมและความคิดไปในการส่งเสริมตนเอง

ฉันทนา กล่อมจิต (2542 : 12) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ คือ ความมั่นคงทางอารมณ์ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม หรือมองโลกในแง่ดี

ชัยวัฒน์ คุประตกุล (2542 : 166 - 167) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ คือ ความมั่นคงของอารมณ์ การควบคุมอารมณ์และการพัฒนาอารมณ์ ทั้งในเรื่องของการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

นิตยา ชชภักดี (2542 : 109) ให้ความหมายเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ คือ ความรู้จักแยกแยะควบคุมความรู้สึก และควบคุมการแสดงออกของอารมณ์พร้อมทั้งจัดการอารมณ์

ของตนเองได้ รับรู้เข้าใจตนเอง สามารถแสดงอารมณ์ออกมาอย่างสร้างสรรค์ และยังเข้าใจถึงอารมณ์และความรู้สึกผู้อื่นด้วย

ทศพร ประเสริฐสุข (2542 : 19) ให้ความหมายเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ คือ ความสามารถของบุคคลที่ตระหนักรู้ความคิดความรู้สึกและอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดสร้างสรรค์อันมีค่าของเราได้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในด้านการเรียน (Study Success) ความสำเร็จในอาชีพ(Career Success) ตลอดจนความสำเร็จในชีวิต (Life Success)

กรมสุขภาพจิต (2543 : Online www.asiaeye.com) ให้ความหมายเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ คือ ความสามารถในทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ชนมน สุขวงศ์ (2543 : 26) ได้สรุปว่าเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง การที่บุคคลมีความสามารถหรือศักยภาพทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองและมีการรับรู้และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รู้จักจัดการอารมณ์และความตึงเครียดของตน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ธวัช ประสาททพธาและคณะ (2543 : 16) ให้ความหมายเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ลักษณะของการที่บุคคลตระหนักรู้อารมณ์ของตนเองที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าทั้งภายนอกและภายใน และความสามารถที่จะปรับหรือจัดการกับอารมณ์โดยการควบคุมอารมณ์ที่เกิดขึ้นนั้นให้เกิดผลทางบวกทั้งต่อตนเองผู้อื่น สภาพแวดล้อมหรือเหตุการณ์ต่างๆ

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2542. 17) ได้สรุปว่าเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถแยกแยะ ประเมินค่า ยอมรับ และแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริง รวมทั้งสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต การเรียนและการทำงาน

วรรณดี หมู่เย็น (2544 : 15) ได้สรุปว่าเชาว์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้ เข้าใจอารมณ์และความรู้สึกของตนเอง สามารถบริหารจัดการอารมณ์ของตนเอง ควบคุมอารมณ์ของตนเองให้แสดงออกอย่างเหมาะสม ตามกาลเทศะ สามารถกระตุ้น จูงใจของตนเองได้ มีความอดได้ รอได้ ขณะเดียวกันต้องมีความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น คือ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างบุคคลมีความสามารถที่จะตอบสนองอารมณ์ และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ญาดา หลาวเพชร (2544 : 26) ได้สรุปว่าเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ของตนเอง มีความสามารถในการบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีแรงจูงใจในตนเอง สามารถเผชิญกับปัญหา และอุปสรรคได้อย่างไม่ย่อท้อประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย รวมทั้งสามารถรับรู้เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่นและตอบสนองความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม มีทักษะทางสังคมในการ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต

จากความหมายของเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ พอสรุปได้ว่า เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง การเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับคนในสังคมได้ ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต

3.4.2 แนวคิดของเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์

การ์ดเนอร์ (Gardner. 1993 : 13 -25) ได้จำแนกเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์เป็น 2 ด้าน มีดังนี้

1. ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ ตอบสนองอารมณ์ และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม
2. ด้านการรู้จักตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถแยกแยะอารมณ์และความรู้สึก ตลอดจนจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

สเติร์นเบิร์ก (วรรณดี หมู่เย็น. 2544 : 23; อ้างอิงจาก Sternberg.1996 : 127 - 147) ได้เสนอแนวคิดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ ในแง่ของความฉลาดดังนี้

1. การคิดเพื่อแก้ปัญหา (Analytical Thinking) มีวงจรเป็น 6 ขั้น คือการตระหนักรู้ปัญหาการนิยามปัญหา พัฒนากลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหา แสดงให้เห็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา จัดสรรทรัพยากรในการแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบและประเมินผลการแก้ปัญหา นอกจากนั้นยังสามารถกระตุ้นตนเองในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าสามารถเผชิญกับปัญหา วิเคราะห์ปัญหาด้วยความระมัดระวัง และใช้กลยุทธ์ที่สร้างสรรค์ในการหาทางแก้ปัญหา
2. ความฉลาดในการคิดสร้างสรรค์ (Creative Intelligence) มีความกระตือรือร้นในการแสวงหา มีการตั้งสมมติฐานของคำถาม มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา สร้างสรรค์กลยุทธ์ต่างๆในการแก้ปัญหา
3. ความฉลาดในการนำความรู้มาประยุกต์ (Practical Intelligence) เป็นความสามารถในการนำกลยุทธ์ต่างๆมาใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้

คูเปอร์ และซาวาฟ (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2542 : 15-17; อ้างอิงจาก Cooper; & Sawaf 1997) ได้เสนอโมเดลของเขาวินิจฉัยทางอารมณ์ประกอบไปด้วยหลักสำคัญ 4 หลัก ซึ่งมีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรอบรู้ทางอารมณ์ (Emotional Literacy) คือ การรู้จักตนเอง รู้เท่าทันอารมณ์ของตนผ่านแปรเช่นไร ซึ่งจะเป็นตัวทำให้เกิดการควบคุมตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

2. ความเหมาะสมทางอารมณ์ (Emotional Fitness) คือ การปรับอารมณ์ของตนเองได้อย่างยืดหยุ่น รู้จักกาลเทศะแม้เผชิญความลำบากใจ

3. ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) คือ ระดับความลึกซึ้งของอารมณ์ที่เอื้อต่อการพัฒนา เป็นแนวทางที่จะปรับชีวิตและหน้าที่การงานให้เข้ากับศักยภาพและเป้าหมายของตนเอง

4. ความผันแปรทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) คือ ความสามารถในการใช้อารมณ์เพื่อความคิดสร้างสรรค์และสมรรถภาพที่จะเผชิญปัญหาและความกดดัน

สโลเวย์ และเมเยอร์ (Salovey; & Mayer. 1997 : 10 - 11) ได้เสนอองค์ประกอบของเขาวินิจฉัยทางอารมณ์ได้หลัก 4 ขั้นตอน มีดังนี้

1. การรับรู้ (Perception) การประเมิน (Appraisal) และการแสดงออก (Expression) ภาวะทางอารมณ์อย่างเหมาะสม

1.1 ความสามารถในการระบุภาวะอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตนเองได้

1.2 ความสนใจในการระบุภาวะอารมณ์ของผู้อื่นได้

1.3 ความสามารถในการแสดงอารมณ์ได้อย่างถูกต้อง แสดงความต้องการได้ตรงกับความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ

1.4 ความสามารถในการจำแนกความรู้สึกต่างๆออกได้ว่า ถูกต้อง – ไม่ถูกต้อง , จริง – ไม่จริง

2. การเกื้อหนุนการคิดของอารมณ์

2.1 ความรู้สึกหรืออารมณ์ช่วยจัดลำดับความสำคัญหรือช่วยในการคิดจัดลำดับความสำคัญ

2.2 อารมณ์ที่ชัดเจนพร้อมที่จะเกื้อหนุนต่อการตัดสินใจและจดจำความรู้สึกต่างๆ ได้ดี

2.3 อารมณ์หรือความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ความคิดและจุดยืนสามารถเปลี่ยนแปลงไปจากแง่บวกเป็นแง่ลบ จากการคิดแง่เดียว มุมเดียว เป็นคิดได้หลากหลาย

2.4 ภาวะอารมณ์ต่างๆ ทำให้คิดหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดีขึ้น รู้สึกเป็นสุข ทำให้จิตใจเปิดกว้าง รับฟังเหตุผล มีความคิดสร้างสรรค์

3. การเข้าใจ การวิเคราะห์และการใช้ความรู้สึกเกี่ยวกับอารมณ์

3.1 ระบุความรู้สึกหรืออารมณ์ เห็นความเชื่อมโยงระหว่างอารมณ์กับถ้อยคำต่างๆ ได้

3.2 ตีความหมายของอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้ อันสืบเนื่องมาจากอารมณ์หนึ่งๆ ได้ เช่น การพลัดพราก การสูญเสีย ทำให้เกิดความเศร้าใจ

3.3 เข้าใจอารมณ์ที่ซับซ้อนได้ ทำให้เกิดความรู้สึกหลายอย่างในเวลาไล่เลี่ยกัน เช่น ทั้งรัก ทั้งเกลียด อาการขยะแย้ง ที่เป็นผลรวมของความโกรธ และความกลัว

3.4 เข้าใจความผันแปรของภาวะอารมณ์ต่างๆ การแปรเปลี่ยนจากความโกรธมาเป็นความพึงพอใจ หรือจากความโกรธมาเป็นความละอายใจ

4. การคิดใคร่ครวญและการควบคุมอารมณ์ของตน เพื่อพัฒนาความองอาจด้านสติปัญญา และอารมณ์ต่อไป ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สูงสุด

4.1 เปิดใจรับต่อความรู้สึกทางบวกและลบทั้งรื่นรมย์และไม่น่าอภิรมย์ได้

4.2 เมื่อคิดใคร่ครวญให้ดีแล้ว สามารถยึดหรือปล่อยตนจากภาวะอารมณ์ ความรู้สึกอันใดอันหนึ่งได้ โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับ และความเป็นประโยชน์

4.3 คิดอย่างพินิจพิเคราะห์ถึงภาวะอารมณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองและผู้อื่นเล็งเห็นว่า ความรู้สึกเหล่านั้น ชัดเจน คงอยู่ มีเหตุผล และส่งผลต่อการปฏิบัติของตนเช่นไร

4.4 บริหารจัดการภาวะอารมณ์ของตนและคนอื่นได้ลดความรุนแรงของอารมณ์ทางลบได้ แสดงออกทางบวก โดยไม่บิดเบือน หรือมีกลวิธีในการป้องกันตนเองมากเกินไป

บาร์ออน (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. 2542 : 75 – 76; อ้างอิงจาก Bar-on. 1997) ได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 5 หมวด 16 คุณลักษณะ มีดังนี้

1. ความสามารถในตน มีดังนี้

- 1.1 ตระหนักรู้จักตน
- 1.2 เข้าใจภาวะอารมณ์ของตนเอง
- 1.3 กล้าแสดงความคิดและความรู้สึกของตน
- 1.4 การเป็นอิสระเอกเทศ
- 1.5 การประจักษ์แจ้งแห่งตน

2. ทักษะของความเก่งคน มีดังนี้

- 2.1 ตระหนักรู้เท่าทันในความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี

- 2.2 ความรับผิดชอบทางสังคม
- 2.3 สร้างสายสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดี
- 3. ความสามารถในการปรับตัว
 - 3.1 ตีความเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี
 - 3.2 ยืดหยุ่นในความคิดความรู้สึกของตนได้ดี
 - 3.3 แก้ไขปัญหาและสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี
- 4. กลยุทธ์ในการบริหารความเครียด
 - 4.1 จัดการกับความเครียดได้ดี
 - 4.2 ควบคุมอารมณ์ของตนได้ดี
- 5. ปัจจัยด้านแรงจูงใจและภาวะอารมณ์
 - 5.1 มองโลกในแง่ดี
 - 5.2 สร้างความสนุกสนานให้เกิดแก่ตนเองและผู้อื่นได้ดี
 - 5.3 รู้สึกและแสดงออกซึ่งความเป็นสุขให้ปรากฏได้

โกลแมน (Goleman, 1998 : 93 –102) ได้ปรับโมเดลของซาโลเวย์และเมเยอร์ โดยเขาวนปัญหาทางอารมณ์มีทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

1. การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Self - Awareness) หมายถึง การที่บุคคลรู้ว่าตนเองกำลังรู้สึกอย่างไรในขณะนั้น สามารถบอกความรู้สึกของตนเองได้อย่างถูกต้องและเปิดเผย รู้ว่าการเกิดอารมณ์ของตนเองมีสาเหตุมาจากสิ่งใด และจะมีผลต่อตนเองผู้อื่น และการปฏิบัติงานอย่างไร รู้สาเหตุของความวิตกกังวล ความคับข้องใจ มีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง มีความมั่นใจในตนเอง สามารถตัดสินใจคุณค่าของสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ
2. การจัดการอารมณ์ของตนเอง (Self - Regulation) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นได้อย่างเหมาะสม สามารถคิดอย่างมีเหตุผล ยอมรับและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ใช้คำพูดอย่างระมัดระวังและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ยอมรับความล้มเหลวและหาทางออกได้อย่างสมเหตุสมผล
3. การจูงใจตนเอง (Motivation) หมายถึง การใช้พลังความรู้สึกภายในเพื่อเป็นการกระตุ้นเตือนให้ตนทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยไม่คำนึงถึงสิ่งจูงใจภายนอก เช่น เงิน หรือสิ่งตอบแทนอื่นๆ มีความพอใจที่จะปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม สามารถสร้างทางเลือกใหม่ในการทำงานที่สามารถนำไปสู่เป้าหมายที่ดี มองโลกในแง่ดี และไม่ท้อถอยต่ออุปสรรคและความล้มเหลว
4. การเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น (Empathy) หมายถึง การรับรู้ถึงความรู้สึกความต้องการของผู้อื่น สามารถรับรู้ สนใจและเข้าใจในแง่จิตทรศนะของผู้อื่นอยู่รอบข้าง ตัดสินใจทำในสิ่งใดโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ไม่ใช่ความคิดของตนเองเป็นหลัก

5. การมีทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น สามารถเป็นมิตรกับบุคคลได้ทุกประเภท มีความสามารถในการพูดโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามกับสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เสริมสร้างความร่วมมือในการทำงานและความสามัคคีในหมู่คณะ สามารถทำให้ผู้ที่อยู่รอบข้างมีความสุข

โดนัลด์สัน (Donaldson. 1997 : 2) ได้กำหนดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ไว้ดังนี้

1. การรับรู้ตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง (Emotional Self - Awareness)
2. การมีแรงจูงใจตนเอง (Self - Motivation)
3. ความสามารถในการอดทนอดกลั้นต่อความตึงเครียดได้ (Stress Tolerance)
4. ความยืดหยุ่น (Flexibility)
5. การมีแรงบังคับใจที่จะควบคุมตนเอง (Impulse - Control)
6. การมองโลกในแง่ดี (Optimism)

ไวส์ซิงเจอร์ (Weisinger. 1998 : 19 - 22) ได้กำหนดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์เฉพาะบุคคล (Intrapersonal Emotional Intelligence) เป็นส่วนที่เพิ่มเชาวน์อารมณ์ให้แก่ตนเอง ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาให้มีความตระหนักรู้จักตน การบริหารอารมณ์ของตน และการสร้างแรงจูงใจให้ดีให้แก่ตน

2. เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ระหว่างบุคคล (Intrepersonal Emotional Intelligence) เพื่อเสริมสร้างสายสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี ความมีมนุษยสัมพันธ์และการช่วยเหลือผู้อื่นให้ช่วยตนเองได้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2542 : 20) กล่าวว่า เชาวน์ปัญญาของบุคคลมาจากสภาพอารมณ์ จิตใจ ตลอดจนทั้งสภาพความสมบูรณ์ของสุขภาพ ดังนั้นบุคคลที่เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ควรจะมีลักษณะดังนี้

1. รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม มีสติที่สามารถรับรู้และตระหนักรู้ได้ว่า ขณะนี้กำลังทำอะไร รู้สึกอย่างไร ตลอดจนสามารถรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

2. มีพลังใจ มีแรงบังคับใจที่จะกระทำการหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต

3. สามารถอดทนอดกลั้นต่อสภาพต่างๆ ที่เกิดขึ้นตลอดจนสามารถที่จะเผชิญต่อสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความเครียดได้อย่างเหมาะสม

4. มีความยืดหยุ่น ไม่ยึดมั่นถือมั่นจนทำให้การปรับตัวไม่ได้

5. มีความสามารถที่ควบคุมตนเอง

6. มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น
7. มีความสัมพันธ์ภาพที่บ่งบอกถึงความไว้วางใจผู้อื่น มีความจริงใจ และซื่อสัตย์

8. มีความคิดริเริ่ม มีความคิดสร้างสรรค์
9. มองโลกในแง่ดี

แสงอุษา โลจนานนท์ และกฤษณ์ รุยาพร (2543 : 77) ได้เสนอแนวคิดเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ ซึ่งเป็นเส้นทางสู่การสร้างเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ด้วยคำว่า "SMILE" แยกออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. S คือ Self awareness หมายถึง การรู้จักอารมณ์ของตนเอง
2. M คือ Manage emotion หมายถึง การควบคุมอารมณ์ของตนเอง ตลอดจนสามารถแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลสถานที่
3. I คือ Innovate inspiration หมายถึง การสร้างสรรค์อารมณ์ของตนเองมีความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองและสามารถในการแสดงออก ซึ่งอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ
4. L คือ Listen with head & heart หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจอารมณ์ ความคิด และความรู้สึกของผู้อื่น
5. E คือ Enhance social skill หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลในหลายรูปแบบ เพื่อการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถอ่านสถานการณ์ทางสังคมและบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ดี และสามารถใช้ทักษะเหล่านี้ในการสื่อสารชักจูง ประนีประนอม หรือยุติข้อขัดแย้ง เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขของทีมงานและสังคม

กรมสุขภาพจิต (2543 : 28 - 30) กล่าวถึง องค์ประกอบของเชาวน์อารมณ์ดังนี้

1. ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ประกอบด้วย

1.1 ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.1 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง

1.1.2 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้

1.1.3 แสดงออกอย่างเหมาะสม

1.2 ความสามารถในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

1.2.1 ใส่ใจผู้อื่น

1.2.2 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น

1.2.3 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม

1.3 ความสามารถในการรับผิดชอบ

1.3.1 รู้จักให้ รู้จักรับ

1.3.2 รับผิดชอบให้อภัย

1.3.3 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2. เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นประกอบด้วย

2.1 ความสามารถในการรู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง

2.1.1 รู้ศักยภาพตนเอง

2.1.2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้

2.1.3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย

2.2 ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา

2.2.1 รับรู้และเข้าใจปัญหา

2.2.2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา

2.2.3 มีความยืดหยุ่น

2.3 ความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น

2.3.1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

2.3.2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

2.3.3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์

3. สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบด้วย

3.1 ความภูมิใจในตนเอง

3.1.1 เห็นคุณค่าตนเอง

3.1.2 เชื่อมั่นในตนเอง

3.2 ความพึงพอใจในชีวิต

3.2.1 มองโลกในแง่ดี

3.2.2 มีอารมณ์ขัน

3.2.3 พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่

3.3 ความสงบทางใจ

3.3.1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข

3.3.2 รู้จักผ่อนคลาย

3.3.3 มีความสงบทางจิตใจ

จากแนวคิดเชาวันปัญญาทางอารมณ์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเชาวันปัญญาทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกลแมน (Goleman. 1998 : 93 –102) เพราะโกลแมนได้นำแนวคิดของชาโลเวย์และเมเยอร์มาปรับใช้ในการสร้างแนวคิดเชาวันปัญญาทางอารมณ์

3.4.3 ความสำคัญและประโยชน์ของเชาวันปัญญาทางอารมณ์

เชาวันปัญญาทางอารมณ์เป็นสิ่งที่จำเป็นที่บุคคลนั้นควรจะมีหรือพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อการดำเนินชีวิตทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เนื่องจากปัจจุบันเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมาก (กรมสุขภาพจิต.2543 : 67) คนที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นไม่จำเป็นต้องมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาดเพียงอย่างเดียว โกลแมน (Goleman. 1995 : 34) ได้กล่าวว่าสติปัญญาเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายความสำเร็จของบุคคลได้เพียง 20 % ส่วนที่เหลือ 80 % เป็นเชาวันปัญญาทางอารมณ์ เชาวันปัญญาทางอารมณ์ถือเป็นการเรียนรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตน ให้ตระหนัก มีสติรู้เท่าทันสาเหตุและความแปรผันด้านอารมณ์ของตน เป็นการเรียนรู้ พุฒิกายภายในตน บริหารจัดการอารมณ์ ภาวะอารมณ์ อุปนิสัยใจคอของตน ไปในทางที่สร้างประโยชน์แก่ทุกฝ่าย สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเองในทางที่สร้างสรรค์ แล้วเชาวันปัญญาทางอารมณ์ของตนออกมาติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการสื่อสาร ความเก่งของคน ความเข้าอกเข้าใจคน เอาใจเขามาใส่ใจเรา และเป็นบุคคลที่มีการรักษาความสมดุลของเหตุผลและอารมณ์ บริหารจัดการความสัมพันธ์งานในหน้าที่ของตนกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี จะเห็นได้ว่า ผู้ที่มีเชาวันปัญญาผสมกับเชาวันปัญญาทางอารมณ์ของบุคคลนั้น นอกเหนือจากจะทำให้บุคคลตระหนักและรู้จักตนเองแล้วยังทำให้เข้าใจความคิดความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่นได้อีกด้วย เชาวันปัญญาทางอารมณ์ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงาน การสร้างสรรค์และตอบสนองความต้องการของเป้าหมาย ทำให้งานออกมามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล เชาวันปัญญาทางอารมณ์ทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่น อดทน เข้าใจต่อกัน เกื้อหนุนให้มีการใช้ศักยภาพของคนอย่างสูงสุด (วีระวัฒน์ บัณฑิตามย์. 2542 : 34) เชาวันปัญญาทางอารมณ์ จึงมีความสำคัญดังที่กล่าวมาและมีนักวิชาการกล่าวถึงประโยชน์ต่างๆ ของเชาวันปัญญาทางอารมณ์ มีดังนี้

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2542. 35 - 38) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเชาวันปัญญาทางอารมณ์ว่าสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตได้เป็นอย่างดี เช่น การนำไปพัฒนาเด็กและเยาวชนเพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี นำไปพัฒนาการสื่อสาร การแสดงความรู้สึกและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทำให้มีสัมพันธภาพส่วนบุคคลที่มีประสิทธิภาพ นำไปพัฒนาบุคคลในองค์กรเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน ลดปัญหาความขัดแย้งและการทำงานร่วมกัน นำไปพัฒนาศักยภาพของผู้นำองค์กรต่างๆ ทำให้สามารถทำงานเกี่ยวกับบุคคลในองค์กรได้ดีขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความสำเร็จในการบริหารงาน และนำไปพัฒนาธุรกิจด้านการบริการ ช่วยให้ผู้ที่มีความรับผิดชอบด้านการบริการมีความสามารถในการดูแลลูกค้าได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถเข้าใจความต้องการของลูกค้าทุกคน

วีระวัฒน์ บัณฑิตามัย (2542 : 34 -37) ได้ทำการประยุกต์ใช้หลักการของเชาวันปัญญาทางอารมณ์เข้าสู่ชีวิตประจำวัน และหน้าที่การงาน ซึ่งมีประโยชน์ ดังนี้

1. พัฒนาด้านบุคลิกภาพของเด็ก เชาวันปัญญาทางอารมณ์มีบทบาทในการกำหนดบุคลิกภาพที่พึงปรารถนาและสร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัยได้ดี
2. การสื่อสาร การแสดงความรู้สึกอารมณ์ของตนเอง ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์สามารถสื่อสาร แสดงความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสม ถูกกาลเทศะ เข้าอกเข้าใจผู้อื่น รับฟังปัญหาของผู้อื่นได้อย่างตั้งใจ
3. การปฏิบัติงาน ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์จะเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ เข้าใจและยอมรับฟังความคิดเห็นต่าง ๆ ของผู้อื่น สามารถปรับตัวและรับกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี
4. การให้บริการ ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์สูงจะสามารถเข้าใจลูกค้า รับฟังความคิดเห็น ความต้องการของลูกค้า ทำให้ลูกค้าพอใจในบริการ
5. การบริหารจัดการ ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์จะช่วยส่งเสริมความเป็นผู้นำ มีศิลปะการรู้จักใช้คนและการครองใจคนได้ เปิดโอกาสให้ผู้บริหารได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง
6. การเข้าใจชีวิตของตนเองและผู้อื่น ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์เป็นเรื่องของการศึกษาและทำความเข้าใจตนเอง มองเข้าไปในตนก่อน ทำความเข้าใจผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นทำให้ชีวิตครอบครัวเป็นสุขเพราะความเข้าใจซึ่งกันและกัน

เทอดศักดิ์ เดชคง (2539 : 56 - 61) ได้กล่าวว่าประโยชน์ของเชาวันปัญญาทางอารมณ์ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านตนเอง ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์จะเป็นผู้ที่เรียนหนังสือได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รักการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ สามารถปรับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม ทำให้ชีวิตมีความสุขและสมควรตามอัตภาพ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ก็จะเป็นผู้มีเป้าหมายในชีวิต รู้จักปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ รู้ว่าตนเองต้องการอะไร เปรียบเทียบกับศักยภาพของตนเองและสามารถเลือกกระทำการต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถทำงานให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนน้อม และสามารถแก้ไขความขัดแย้งหรือปัญหาต่าง ๆ ได้ดี
2. ด้านครอบครัว ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์สูงจะเป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้อื่น แก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุข
3. ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ที่มีเชาวันปัญญาทางอารมณ์สูงจะเป็นผู้สามารถลดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ทำให้การเอาเปรียบเห็นแก่ตัวในสังคมลดน้อยลง สร้างความรักใคร่ปรองดอง คิดถึงใจเขาใจเรา ทำให้สังคมน่าอยู่และมีความสุข

จากการศึกษา พอสรุปได้ว่า เชวณัปัญญาทงอรณั เป็นเร่องที่นำสนใจอย่างมก เพราะคนในสังคมต่างตระหนักว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร้งในชีวิตนั้น นอกจากเชวณัปัญญาแล้ว ความมีสติและปัญญาที่จะควบคุมอรณั หรือเชวณัปัญญาทงอรณัจะช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้ เข้าใจ จัดการหรือบริหารอรณัของตนเองได้ อีกทั้งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างย้งกับตนเอง และการมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคม

3.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสัมพันธภาพระหว่างบุคคลไว้ดังนี้

ซิกเกอร์ริง (Chickering. 1969 : 94) กล่าวว่าสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การที่บุคคลมีความอดทนที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น และการเปลี่ยนแปลงจากการพึ่งพาตนเองไปสู่การพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ชัยพร วิชชาวุธ (2530 : 69) กล่าวว่า สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเป็นพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์โต้ตอบระหว่างบุคคล มนุษย์อยู่เป็นสังคม การกระทำของมนุษย์แต่ละคนจึงสัมพันธ์กับการกระทำของคนอื่นๆ ในสังคม เกิดขึ้นทันทีเมื่อการกระทำของคนหนึ่งมีผลกระทบต่อผลกรรมที่อีกคนหนึ่งจะได้รับ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2519 : 47-55) ได้แบ่งความสัมพันธ์ไว้ 2 ลักษณะ คือ ความสัมพันธ์ทางอรณั และความสัมพันธ์ทางปัญญา

1. ความสัมพันธ์ทางอรณั เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งบนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึก ออรณั และอาวุโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญหายและถูกทำลายได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ

2. ความสัมพันธ์ทางปัญญา ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด เหตุผล และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้สึกระหว่างเพื่อนร่วมงาน กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์แบบนี้ได้แก่ การอภิปรายหรือสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแก้ไขปัญหิต่างๆ ความสัมพันธ์ในลักษณะนี้จะยั่งยืนและมั่นคง เพราะเป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเพื่อน ภายในโรงเรียนนั้นนักเรียนต้องติดต่อสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อนนักเรียน ความคิดและทัศนคติต่างๆ ย่อมได้รับอิทธิพลจากบุคคลเหล่านี้ แต่เนื่องจากกลุ่มเพื่อนมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ และโอกาสในการติดต่อสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนก็มีมากกว่าด้วย

ปรานี พรรณวิเชียร (2534 : 76-78) กล่าวถึงแนวทางการปฏิบัติตนกับเพื่อนเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันควรปฏิบัติดังนี้

1. ให้อเวลาสำหรับเพื่อน
2. เก็บข้อมูลเล็กๆ น้อยๆ ของเพื่อนไว้

3. ยอมเสี่ยงที่จะให้รู้จักธาตุแท้
4. เก็บอคติต่างๆ ไว้ในใจ
5. อย่าจดจำในสิ่งที่ให้ไป
6. เปิดโอกาสให้เพื่อนได้แสดงน้ำใจบ้าง
7. ฝึกเป็นคนมีอารมณ์ขันกับเพื่อน
8. จุดมิตรภาพเก่าๆ กับเพื่อนให้กลับคืนมา

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ไกล่เกลี่ยสนทนากล้าซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน การปฏิบัติตนกับเพื่อนนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในวัยรุ่น เพราะตัววัยรุ่นปฏิบัติตนกับเพื่อนได้ถูกต้องเหมาะสมจะทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข แต่ถ้าหากว่าวัยรุ่นคนใดประพฤติปฏิบัติกับเพื่อนอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม ก็จะทำให้เกิดปัญหาขึ้นกับตนเอง เช่น มีความรู้สึกต่อต้านตนเองในทางที่ไม่ดี เข้ากับกลุ่มเพื่อนไม่ได้ ไม่สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

3.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ นับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ แม้จะมีปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการที่มีผลต่อการสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ดังนั้น จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้ศึกษาและให้ความหมายของพฤติกรรมทางการสอนไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 112) กล่าวว่า พฤติกรรมการสอนเป็นการกระทำหรือกิจกรรมที่อาจารย์แสดงออก เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ เป็นการกระทำที่อาจารย์แสดงออก อันมีผลต่อประสบการณ์ของผู้เรียน

บุญสม สุขุมาลพงษ์ (2536 : 8) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง การแสดงออกซึ่งกิริยาอาการ ท่าทาง ในการทำกิจกรรมของอาจารย์ที่สามารถสังเกตได้ในการสอนแต่ละครั้ง

ประภาสิต จันโทริ (2536 : 8) มองพฤติกรรมการสอนในแง่ของวิธีการ เพิ่มขึ้นมานอกเหนือจากการแสดงออก คือกล่าวว่า พฤติกรรมการสอน หมายถึง วิธีการ กิริยาอาการ การแสดงออกและกิจกรรมทุกประการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสอน ซึ่งเป็นกิริยาอาการที่แสดงออกให้สังเกตได้

ธีรยุทธ์ เสนิงค์ ณ อยู่ธยา (2526 : 228) ให้ความเห็นว่า การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อคุณภาพของการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เห็นเด่นชัดในรูปของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน กล่าวคือ พฤติกรรมที่อาจารย์แสดงออกในการสอนจะส่งเสริมหรือหยุดยั้งการเรียนรู้ของผู้เรียนมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการสอนของอาจารย์

สมสรร วงษ์อยู่น้อย (2518 : 49 – 51) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านบรรยายของอาจารย์แผนกประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 9 คน โดยใช้เครื่องมือที่ปรับปรุงจากแบบสังเกตของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนของ มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ผู้ประเมินเป็นนิสิต จำนวน 264 คน ที่เรียนกับอาจารย์เหล่านั้น พบว่า นิสิตที่มีผลการเรียนสูงจะประเมินการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์สูงสุด ส่วนนิสิตที่ผลการเรียนต่ำก็จะประเมินการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ต่ำสุด โดยสรุปว่า ตัวแปรที่ทำให้พฤติกรรมการสอนด้านบรรยายแตกต่างกันคือ เพศ ประสบการณ์ในการสอน และสถาบันที่ประสาทปริญญาของอาจารย์ผู้สอน

ในปี 2520 จินตนา มาพวง (2520 : 59-60) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา พบว่า การสอนในระดับอุดมศึกษาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับตัวประกอบ 5 ตัว ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิต คือ การให้เกียรตินิสิต เป็นกันเองนอกห้องเรียน ยินดีติดต่อกับนิสิตด้วยความจริงใจ ทำตัวดีสม่ำเสมอ เชื่อมมั่นในตัวเอง ชุมและวิจารณ์ผลงานของนิสิตอย่างยุติธรรม ให้ความช่วยเหลือทั้งด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

2. วิธีสอน คือ อธิบายเนื้อหาวิชาอย่างชัดเจนถูกต้อง แบ่งเวลาให้เนื้อหาแต่ละเรื่องได้เหมาะสม และมีการนำผลจากการประเมินการสอนมาแก้ไขปรับปรุงการสอนครั้งต่อไป

3. บุคลิกภาพของอาจารย์ คือ การชวนขยายหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีความคิดสร้างสรรค์มีความรู้กว้างขวางและทันสมัย เชื่อมมั่นในตนเอง สุขุมรอบคอบ ใช้เหตุผลตัดสินปัญหา

4. มีผลงานทางวิชาการที่เชื่อถือได้

5. การประเมินผล คือ มีการตรวจและแจ้งผลการสอบอย่างรวดเร็ว ยุติธรรม รู้เทคนิคการออกข้อสอบอย่างดี กระตือรือร้นในการสอน และแบ่งเนื้อหาแต่ละเรื่องได้อย่างเหมาะสม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523 : 171-184) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่มีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรายวิชาบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนิสิตบัณฑิตศึกษาที่เข้าใหม่ในปีการศึกษา 2521 พบว่าองค์ประกอบที่ทำให้นิสิต ประสบความสำเร็จในการเรียนมากที่สุดตามทัศนคติของนิสิต เมื่อพิจารณาโดยรวม คือ ครูผู้สอน รองลงมาคือตัวผู้เรียนเอง โดยในส่วนของครูผู้สอนนั้น ต้องมีลักษณะดังนี้คือ มีความรู้ในวิชาที่สอน ให้โอกาสนิสิตแสดงความคิดเห็น และยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิต เป็นกันเองกับนิสิต และมีประสบการณ์สูง ส่วนบาติستا (Batista. 1976 : 257) ได้ศึกษา พฤติกรรมของครูที่ดี พบว่า ครูที่ดีต้องมีพฤติกรรมดังนี้ คือ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย มีความรู้ความสามารถในการเขียนบทความ และสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน มีความรู้ในวิธีประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ที่ทำงานด้วยการให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีเจต

คติที่ดีต่อเพื่อนครู นิสิต นักศึกษาและสถาบันการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ หมายถึง วิธีการและการกระทำที่อาจารย์แสดงออก เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ การวางแผน และเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผลการเรียน บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

จากเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาทั้งหมด พบว่า การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีอิทธิพลต่อนักศึกษาอย่างมาก โดยช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้แก่ นักศึกษา ส่งเสริมให้อยากมาเรียน สนใจติดต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังเจตคติที่ดี แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมต่าง ๆ ของอาจารย์มีความสำคัญต่อการสอน และถ้าพฤติกรรมของอาจารย์เป็นไปในทางที่ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ก็เป็นผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ ดังนี้

กู๊ด (Good. 1959 : 195) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง การเข้าถึงความรู้ (Knowledge – Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากคะแนนสอบที่กำหนดให้คะแนนที่ได้จากงานที่ครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง

ไคแซงค์และมิล (Eysenk; & Meili. 1972 : 6) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ว่า หมายถึง ขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมากซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกายและสติปัญญา ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นขนาดของความสำเร็จ ที่ได้จากการเรียน โดยอาศัยความสามารถเฉพาะตัว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้มาจากระบวนการที่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น การสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปเกรดของโรงเรียนซึ่งต้องอาศัยกระบวนการที่ซับซ้อนและระยะเวลานานพอสมควร หรืออาจได้ด้วยการวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป

สเปนซ์และเฮล์มวิท (สุขุม มูลเมือง. 2539 : 21; อ้างอิงจาก Spench & Helmrith. 1983 : 12) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการกระทำ กิจกรรมของแต่ละบุคคลซึ่งจะสามารถประเมินได้จากการปฏิบัติของเขา โดยอาศัยเกณฑ์จากภายนอกหรือภายในเพื่อใช้ในการแข่งขันกับคนอื่น หรือใช้เป็นมาตรฐานในการประเมินความเป็นเลิศ กรมวิชาการ (2515 : 4) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง

1. ความรู้ที่ได้รับหรือทักษะที่เจริญขึ้นโดยการเรียนวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนตามปกติ โดยพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานของครูที่กำหนดให้ทำ หรือทั้งสองอย่าง

2. ผลหรืองานที่นักเรียนได้จากการเรียนวิชาสามัญ เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ซึ่งตรงกันข้ามกับทักษะที่ได้จากวิชาการฝีมือและวิชาพลศึกษา

ชวาล แพรัตกุล (2516 : 15) ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของสมอง นั่นคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรประกอบไปด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อยสามสิ่ง ความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่าง ๆ

ไพศาล หวังพานิช (2526 : 89) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่าเป็นความสามารถหรือคุณลักษณะของผู้เรียนอันเกิดจากการเรียนการสอน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529 : 29) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ว่า หมายถึงคุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของสมรรถภาพทางสมอง

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถในด้านความรู้ และทักษะทางการเรียน โดยปกติจะพิจารณาจากคะแนนสอบหรือผลงานที่ครูกำหนดให้ทำหรือทั้งสองอย่าง ในการวิจัยนี้ หมายถึงคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกรายวิชาของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547

4.2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เพรสคอตต์ (Prescott. 1961 : 14 - 16) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนและสรุปผลการศึกษาว่าองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ทางด้านร่างกาย ขอบกพร่องทางกาย
2. องค์ประกอบทางด้านความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดา – มารดา ความสัมพันธ์ระหว่างลูก ๆ ด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว
3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมและสังคมได้ ขนบธรรมเนียมประเพณีความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมทางบ้านและฐานะทางบ้าน
4. องค์ประกอบทางความสัมพันธ์ในเพื่อนวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ เจตคติของนักเรียนต่อการเรียน
6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์

แครร์รอล (Caroll. 1963 : 723 – 733) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับอิทธิพลขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยครู นักเรียน และหลักสูตร มาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญโดยเชื่อว่าเวลาและคุณภาพของการสอนมีผลโดยตรงต่อความรู้ของนักเรียนที่ได้รับ

แมคด็อกซ์ (Maddox. 1965 : 9) ได้ทำการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญาและความสามารถทางสมองร้อยละ 50 – 60 ขึ้นอยู่กับความพยายามและวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 30 – 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมร้อยละ 10 – 15

บลูม (Bloom. 1976 : 167-176) ได้ทำการวิจัยและเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยกล่าวถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยที่มีผลกระทบต่อดัชนีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3 องค์ประกอบ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Entry Behaviors) ซึ่งหมายถึงความสามารถทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยความถนัดและพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน
2. คุณลักษณะทางด้านจิตพิสัย (Affective Entry Characteristics) หมายถึงสภาพการณ์หรือแรงจูงใจที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งได้แก่ ความสนใจและเจตคติที่มีต่อเนื้อหาวิชา โรงเรียน และระบบการเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง และลักษณะซึ่งเป็นคุณลักษณะต่าง ๆ ทางด้านจิตพิสัย ซึ่งบางอย่างอาจเปลี่ยนแปลงได้ บางอย่างยังคงอยู่
3. คุณภาพของการสอน (Quality of Instruction) ซึ่งได้แก่ การได้รับคำแนะนำ การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเสริมสร้างของครู การแก้ไขข้อผิดพลาด และรู้ผลว่าตนเองกระทำได้อย่างถูกต้องหรือไม่

4.3 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538 : 147) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่าเป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ที่นักเรียนที่ได้เรียนไปแล้วซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งแบ่งแบบทดสอบประเภทนี้เป็น 2 ชนิด คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้นซึ่งเป็นคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนรู้ในห้องเรียน ว่ามีความรู้มากแค่ไหน บกพร่องตรงไหนจะได้สอนซ่อมเสริม หรือวัดดูความพร้อมที่จะเรียนบทใหม่ ซึ่งอยู่กับความต้องการของครู
2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา หรือจากครูที่สอนวิชานั้นแต่ผ่านการทดสอบหาคุณภาพหลายครั้ง จนกระทั่งมีคุณภาพดีพอจึงสร้างเกณฑ์ปกติในแบบทดสอบนั้น เพื่อใช้เป็นหลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอน แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือประกอบการสอบและมีมาตรฐานในการแปล

คะแนนด้วย ทั้งแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น และแบบทดสอบมาตรฐาน มีวิธีการสร้างข้อคำถามเหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้วซึ่งสามารถวัดได้และควรวัดให้ครอบคลุมพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. วัดด้านความจำ
2. วัดด้านความเข้าใจ
3. วัดด้านการนำไปใช้
4. วัดด้านการวิเคราะห์
5. วัดด้านการสังเคราะห์
6. วัดด้านการประเมินค่า

5. งานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศ

5.1 ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

โฮล์ทแมน (Holtzman. 1965 :17) ได้กล่าวเกี่ยวกับ นิสัยในการ เรียนว่า หมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับ 1) การใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสม ในการเรียน และการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนหลัง ไม่ ผัดผ่อน หลีกเลียง รอเวลา ทำในเวลากระชั้นชิด ไม่เสียเวลากับเรื่องที่เป็นสาระจนเกินควร ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และ 2) วิธีการเรียนได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่าง ถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อนลงมือทำ รู้จักแหล่งข้อมูลที่ต้องการทราบ ทำงานด้วยความมีระเบียบรอบคอบ ทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

คาร์เตอร์ (เทอด แก้วศิริ. 2530 : 19; อ้างอิงจาก Carter. 1967 : 51-56) ได้ศึกษานิสัยทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความสามารถ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 และ 8 จำนวน 725 คน โดยใช้แบบทดสอบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสแตนฟอร์ด (Stanford Achievement Feat-SAT) และแบบทดสอบวัดความสามารถทางสมองของเฮมมอน และเนลสัน (The Hemmon-Nelson Test of Mental Ability) เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม และใช้แบบสำรวจวิธีการเรียนของ คาลิฟอร์เนีย (California Study Methods Survey - CSMS) วัดนิสัยทางการเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าระดับความสามารถ จะมีนิสัยทางการเรียนที่ดีกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับความสามารถ

จีน (Eugene. 1969) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่เป็นตัวทำนาย ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาเกรด 8 ในโรงเรียนบางแห่งในรัฐโอไฮโอ ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการทำนายความสำเร็จในการเรียนร่วมกับความไม่ เข้มงวดกวดขัน ความวิตกกังวล และความหวังในการศึกษา มีอำนาจในการทำนายความสำเร็จ

ในการเรียนมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ .55 ซึ่งนับว่าเป็นค่าที่สูงพอที่จะสนับสนุนว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

บริกซ์ และมอร์เลย์ (สุภาภรณ์ ศิริติลภธรรม. 2543 : 28; อ้างอิงจาก Briggs; & Morley. 1971 : 347 – 350) ได้ศึกษาผลของการปรับปรุงนิสัยในการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน ผลการทดลองศึกษาพบว่า นิสัยในการเรียนโดยเฉพาะในเรื่องเจตคติต่อการเรียน ความเอาใจใส่ต่อการเรียน การใช้เวลาในการเรียน ถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นแล้ว จะมีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย Briggs, Tosi and Morley. 1971 :347 – 350) ได้ศึกษาและทดลองให้เห็นว่านิสัยทางการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนด้วยกระบวนการบางอย่างเพื่อให้นักศึกษาเกิดความพอใจเกี่ยวกับสภาพการเรียน และสอนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเทคนิคของโรบินสัน (The Robinson SQ3R) เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่านิสัยทางการเรียนถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย

เฟลโอ และคริสตินา (Peluso Enguix; & I Gistina. 1998 : 357) ได้ศึกษาโปรแกรมเพื่อพัฒนานิสัยในการเรียนของนักเรียนมหาวิทยาลัยวาเลนเซียในสเปน ได้ศึกษาการใช้เทคนิคการสอนที่เป็นโปรแกรม ซึ่งนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งในโปรแกรมการสอนจะมีกิจกรรมจัดกลุ่มรายบุคคล การค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งสามารถพัฒนานิสัยในการเรียนได้ดีขึ้น จะเห็นได้จากนักเรียนสามารถใช้วิจารณ์ญาณและการใช้เหตุผลดีขึ้น

อาสลาม และบราวน์ (ขจรสุดา เหล็กเพชร. 2522 : 19; อ้างอิง Haslam; & William. 1968 : 223 – 226) ศึกษาว่า การสอนทักษะในการเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีนิสัยในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 74 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองตอนแรกให้ทั้งสองกลุ่มทำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของบราวน์ และโอลทซ์แมน ต่อไปให้กลุ่มทดลองเรียนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (The Brown-Holtzman Effective Study Course) ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ให้เรียนวิชาดังกล่าว

หลังจากนั้นให้ทั้งสองกลุ่มทำแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนของบราวน์และโอลทซ์แมน และแบบทดสอบการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (The Effective Study Test) ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองได้คะแนนจากแบบสอบถามดังกล่าว และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่าการสอนทักษะในการเรียนช่วยปรับปรุงนิสัยในการเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดีขึ้นได้

แมดดอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) ซึ่งทำการศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพบว่านิสัยทางการเรียนและวิธีการเรียนส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน

บรีส โทซี และมอร์เลย์ (กุลวดี ตรียานนท์. 2536 : 20; อ้างอิงมาจาก Briggs, Tosi; & Morley. 1971 : 347 - 350) ได้ศึกษาและทดลองให้เห็นว่า นิสัยทางการเรียนเป็นสิ่งที่สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งกลุ่มทดลองจะได้รับการสอนวิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเทคนิคของโรบินสัน(The Robinson SQ 3 R) เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่านิสัยทางการเรียนถ้าได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นด้วย

ธอร์นเบอร์ (สุภาภรณ์ ศิริจิตติกรรม. 2543 : 28; อ้างอิงจาก Thornburg. 1975 : 181-185) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับเจตคติต่อโรงเรียนของนักเรียนต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติไม่ดีต่อโรงเรียน มีความคิด ความรู้สึกว่าหลักสูตรการเรียนการสอนไม่มีประโยชน์ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย ไม่ขยันเรียน ครูเน้นเรื่องคะแนนมากเกินไป ครูลำเอียงและกฏข้อบังคับของโรงเรียนเข้มงวดเกินไป

นีล และทิสเมอร์ (ขจรสุตา เหล็กเพชร. 2522 : 20; อ้างอิงจาก Neale; & Tismer. 1970 : 232 - 237) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 6 เป็นชาย 105 คน หญิง 110 คน รวม 215 คน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติที่มีต่อวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะวิชาสังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ และวิทยาศาสตร์ในเพศชาย สำหรับเพศหญิงนั้นมีความสัมพันธ์กับวิชาการอ่าน

5.2 งานวิจัยภายในประเทศ

นภาพร เมฆรักขานิช (2514 : 66) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียนกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนกวิทยาศาสตร์ และแผนกศิลป์ จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่านิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภัทรา นิคมานนท์ (2517 : 48 - 50) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีล 5 ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความรู้สึกรับผิดชอบ วินัยในตนเองและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

ขจรสุตา เหล็กเพชร (2522 : 84) ได้สร้างแบบสำรวจนิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค ทั้งสี่ด้านของแบบสำรวจและรวมทั้งฉบับ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 จำนวน 1,105 คน สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่า ค่าความเที่ยงของแบบสำรวจทั้งฉบับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1,2 และ 3 มีค่าเป็น .9226, .9294 และ .9195 ตามลำดับ

สุวิมล ว่องวานิช (2522 : 60) ได้ศึกษาหาสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาวน์ปัญญา ปัญหาส่วนตัว นิสัยและทัศนคติในการเรียน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,175 คน ผลการวิจัยพบว่า เมื่อใช้เชาวน์ปัญญา ปัญหาส่วนตัว นิสัยและทัศนคติในการเรียน เป็นตัวทำนายสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวทำนายทั้ง 3 ตัว กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มตัวทำนายที่ดีที่สุดประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 3 ตัวดังกล่าว

พูนทรัพย์ วงศ์พานิช (2523 : 52) ที่ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) บุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานครโดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการที่เรียนในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2522 จำนวน 509 คน พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนได้ดีคือ วิธีการเรียนของนักศึกษาเหล่านั้น

บุญชม ศรีสะอาด (2524 : 198) ได้กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรหนึ่งที่พบว่ามีอิทธิพลต่อผลการเรียน ในการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทางวิชาการ จึงอธิบายได้ว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาการสูง ย่อมมีความปรารถนาที่จะเรียนให้รอบรู้ ให้เก่ง ต้องการเก่งในวิชาการมากกว่าคนอื่น ๆ มีความทะเยอทะยานในการเรียน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น จึงมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญมาก

วัลลภา จันทรเพ็ญ (2526 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษากับนักเรียน จำนวน 320 คน ผลการวิจัยพบว่า นิสัยในการเรียน ทัศนคติต่อการเรียน และความรับผิดชอบร่วมกันพยากรณ์สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และพบว่า นักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูง จะมีตัวทำนายที่ดีที่สุด คือ ทัศนคติต่อการเรียนและความรับผิดชอบ ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีตัวทำนายที่ดีที่สุดคือ นิสัยในการเรียน

วิชชุดา เตียวกุล (2529 : 32 – 33) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มต่อลักษณะนิสัยในการเรียนและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 135 คน จากโรงเรียนวัดนวลนรดิศ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 2 ห้องเรียน ห้องละ 45 คน ดำเนินในรูปกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับกลุ่มทดลอง 21 คาบ เป็นเวลา 18 สัปดาห์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับกิจกรรมตามที่ครูฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนจัดขึ้น เป็นเวลาเท่ากัน และหลังจากทำกิจกรรมครบ 18 สัปดาห์ ทั้ง 3 กลุ่ม ทำกิจกรรมสำรวจลักษณะนิสัยในการเรียน และเจตคติต่อการเรียนพบว่า กลุ่มทดลองได้เข้ากิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีลักษณะนิสัยในการเรียนและเจตคติดีขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมทั้งสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เทอด แก้วศิริ (2530 : 114) ได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของนิสัยทางการเรียน(จากแบบสำรวจของ ขจรสุดา เหล็กเพชร. 2520) ซึ่งมี 5 ตัวแปร จากตัวอย่างประชากร 606 คน พบว่า องค์ประกอบของนิสัยทางการเรียนและเจตคติต่อการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ องค์ประกอบความเพียรพยายาม และความรอบครอบ สมรรถิในการทำงาน การค้นคว้าและวางแผนการเรียน ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การควบคุมอารมณ์ การแก้ไขปัญหาทางการเรียน การวางแผนการสอน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความบันเทิง ความสมบูรณ์ของแบบอย่าง ยอมรับในตัวครู เห็นคุณค่าทางการศึกษา และองค์ประกอบความเบื่อหน่ายและการใช้เทคนิคช่วยจำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบแฝงอยู่ในนิสัยการเรียนและเจตคติต่อการเรียน ทั้งนิสัยในการเรียนและเจตคติต่อการเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบเหล่านี้ อีกทั้งสามารถร่วมทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยทั้งในต่างประเทศและภายในประเทศ สรุปได้ว่า

1. นิสัยทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. นิสัยทางการเรียนเป็นตัวแปรหนึ่งที่สามารถใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้
3. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีนิสัยทางการเรียนที่ดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ดวงกมล มลารัตน์ (2534 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ คือ การเตรียมตัวก่อนสอบและการวางแผนในการเรียน

ศรีระพร จันทโนทก (2538 : 86) ได้ศึกษา ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ โดยศึกษากับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 1,774 คน พบว่านิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

ศรีระพร จันทโนทก (2538 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีตัวแปรด้านส่วนตัว 5 ตัวแปร ได้แก่ นิสัยในการเรียน (โดยรวม) นิสัยในการเรียนด้านการทบทวนบทเรียน นิสัยในการเรียนด้านการตั้งใจเรียน นิสัยในการเรียนด้านการแบ่งเวลาในการเรียน และเพศ ตัวแปรด้านการเรียน 1 ตัวแปร ได้แก่ วิธีสอนของอาจารย์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสัยในการเรียนด้านการทบทวนบทเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คือ ตัวแปรด้านส่วนตัว ได้แก่ นิสัยในการเรียนด้านการทบทวนบทเรียน สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 1.13

จิราภรณ์ กุณสิทธิ์(2541.) การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทักษะคิดต่อวิชาคณิตศาสตร์และ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิริวรรณ พรหมโชติ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กันในทางบวกและตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เมื่อนำตัวแปรทุกตัวไปวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regressino Analysis) แบบ Stepwise แล้วพบว่า มีตัวแปรถึง 5 ตัว ที่สามารถนำไปสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ การให้การสนับสนุนทางการเรียนคณิตศาสตร์แก่นักเรียนจากผู้ปกครองนักเรียน การให้การสนับสนุนด้านกิจกรรมการเรียนคณิตศาสตร์จากผู้บริหารโรงเรียนและพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งตัวพยากรณ์ทั้ง 5 ตัวนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 57.21

อัญญาณี ทิวทอง (2543 :137) ที่ได้ศึกษาตัวแปรคัดสรรทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 11 พบว่า การกำกับตนเองในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1351 การรับรู้ความสามารถของตนเองทางภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1591 และ 0.1786 ตามลำดับ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.0250 ความวิตกกังวลและเขาวน้อารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.0491 และ -0.0072 ตามลำดับ

สุพิศ ตระกูลศุภชัย (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยด้านการกำกับตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ความวิตกกังวลในการเรียนคณิตศาสตร์ การรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู บรรยากาศในชั้นเรียน ความสามารถทางสมองด้านภาษา ความสามารถทางสมองด้านเหตุผล และความสามารถทางสมองด้านตัวเลข กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีค่าเท่ากับ 0.413 ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านบรรยากาศในชั้นเรียน ความสามารถทางสมอง

ด้านภาษา ความสามารถทางสมองด้านตัวเลข และด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ส่งผลในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านการกำกับตนเองในการเรียนคณิตศาสตร์ ความสามารถทางสมองด้านเหตุผล และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของครู ส่งผลทางลบต่อผลสัมฤทธิ์วิชาคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ แต่ปัจจัยด้านความวิตกกังวลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารและงานวิจัยทั้งภายในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน่าจะเกี่ยวข้องกับนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ เชาวปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรม การสอนของอาจารย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาโรงเรียนกรุงเทพมหานครการบัญชีวิทยาลัย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 224 คน

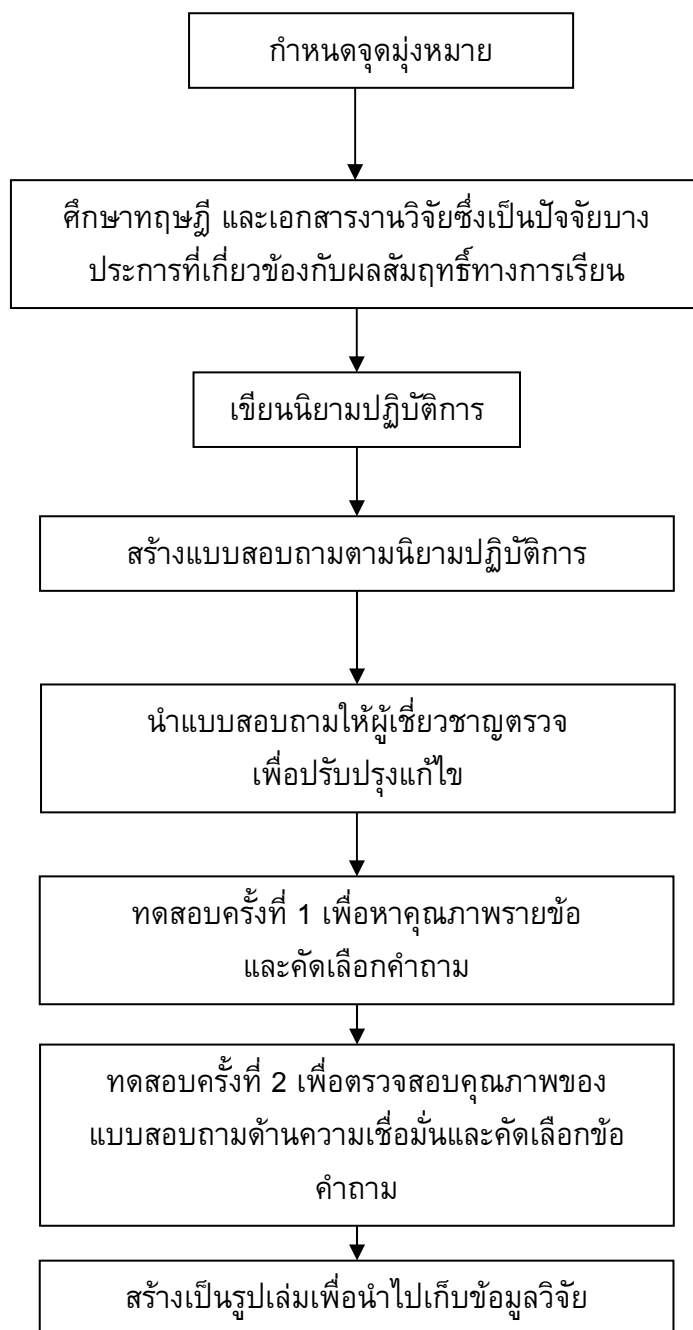
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ

1. แบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ จำนวน 6 ด้านดังนี้
 - 1.1 นิสัยในการเรียน จำนวน 15 ข้อ
 - 1.2 เจตคติต่อการเรียน จำนวน 15 ข้อ
 - 1.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ
 - 1.4 เชาวนปัญญาทางอารมณ์ จำนวน 20 ข้อ
 - 1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ
 - 1.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จำนวน 15 ข้อ

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากภาพประกอบ 1 เป็นการแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย

เพื่อสร้างแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 1 ฉบับ วัดปัจจัยบางประการ จำนวน 6 ด้าน มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 แบบสอบถามนิสัยในการเรียน
- 1.2 แบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน
- 1.3 แบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 1.4 แบบสอบถามเชาวน์ปัญญาทางอารมณ์
- 1.5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
- 1.6 แบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

2. ศึกษาทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธภาพระหว่างปัจจัยบางประการของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. เขียนนิยามปฏิบัติจากการศึกษาในชั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่วัดปัจจัยบางประการดังนี้

3.1 นิสัยในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษากระทำเป็นประจำเกี่ยวกับการเรียนในด้าน การแบ่งเวลาในการเรียน การทำการบ้าน การทบทวนบทเรียน ความตั้งใจในการเรียน การวางแผนในการเรียน และการเตรียมตัวสอบ ซึ่งร่วมกันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งสามารถพัฒนาให้ดีขึ้นได้

3.2 เจตคติต่อการเรียน หมายถึง สภาพทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก เพื่อตอบสนองต่ออาจารย์ โรงเรียน และระบบการศึกษา เกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้

3.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะทำพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่งให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีตามมาตรฐานอันสูงสุด หรือเป็นไปตามที่นักศึกษาวางไว้ นักศึกษาได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ เมื่อมีอุปสรรคก็คิดหาทางแก้ไขโดยไม่ย่อท้อ

3.4 เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตระหนักรู้ อารมณ์ของตนเอง การเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับคนในสังคมได้ ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และประสบความสำเร็จในชีวิต

3.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมที่นักศึกษาและเพื่อนปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ ความช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียน และเรื่องส่วนตัว

การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความห่วงใย ไกล่ชิดสนิทสนมซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน

3.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ หมายถึง วิธีการและการกระทำที่อาจารย์แสดงออก เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ การวางแผนและเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อและอุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผลการเรียน บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

4. เขียนข้อความที่ถามในแบบสอบถาม แต่ละฉบับให้สอดคล้องตามที่นิยาม โดยแบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ คือ นิสัยในการเรียนมีจำนวน 40 ข้อ เจตคติต่อการเรียนมีจำนวน 50 ข้อ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีจำนวน 35 ข้อ เชวณปัญญาทางอารมณ์มีจำนวน 35 ข้อ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อนมีจำนวน 43 ข้อ การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์มีจำนวน 35 ข้อ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า (Rating Scale) มี 4 ระดับ

5. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว นำไปตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพขั้นต้นของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) ของแบบสอบถาม และนำข้อคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องแบบสอบถามที่นิยามไว้ในแต่ละฉบับแล้วคัดเลือก ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องตามนิยามที่กำหนดไว้โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังนี้ (รายละเอียดอยู่ภาคผนวก ค.)

5.1 นิสัยในการเรียน เดิมมี 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.0 - 0.1 คัดเลือกมา 30 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

5.2 เจตคติต่อการเรียน เดิมมี 50 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.4 - 1.0 เลือกมา 43 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

5.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เดิมมี 35 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.4 - 1.0 คัดเลือกมา 27 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

5.4 เชวณปัญญาทางอารมณ์ เดิมมี 35 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.2 - 1.0 คัดเลือกมา 29 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

5.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน เดิมมี 43 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.4 - 1.0 คัดเลือกมา 36 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

5.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เดิมมี 35 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.2 - 1.0 คัดเลือกมา 29 ข้อ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.0

6. นำแบบสอบถามในขั้นที่ 5 ที่คัดเลือกข้อความที่อยู่ในเกณฑ์ และผ่านการปรับปรุงแก้ไขภาษาแล้วไปทดสอบครั้งที่ 1 กับนักศึกษา โรงเรียนกุลสตรีเทคโนโลยี

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อคือหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มี ค่า r ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป

6.1 นิสัยในการเรียน เดิมมี 30 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.2468 - 0.7295 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจ อยู่ระหว่าง 0.4593 - 0.7295

6.2 เจตคติต่อการเรียน เดิมมี 43 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.4863 - 0.5852 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.4214 - 0.5852

6.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เดิมมี 27 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.2843 - 0.6666 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.3872 - 0.6666

6.4 เชาวนปัญญาทางอารมณ์เดิมมี 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.2684 - 0.7204 คัดเลือกมา 20 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.5283 - 0.8513

6.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน เดิมมี 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.2453 - 0.7662 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.3916 - 0.7662

6.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เดิมมี 29 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.0471 - 0.7671 คัดเลือกมา 15 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.4084 - 0.7671

7. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกแล้วในครั้งที่ 1 ไปทดสอบครั้งที่ 2 กับนักศึกษา โรงเรียนกุลสตรีเทคโนโลยี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดียวกับครั้งที่ 1 จากนั้นทำการตรวจคะแนนแล้วนำผลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

7.1 นิสัยในการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.8618

7.2 เจตคติต่อการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.7371

7.3 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.8490

7.4 เชาวนปัญญาทางอารมณ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.7689

7.5 สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน มีค่าความเชื่อมั่น 0.8871

7.6 การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.8630

8. จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างแบบสอบถาม

แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความจริง

เพศ

() ชาย

() หญิง

ระดับชั้น

() ปวส. 1

() ปวส. 2

คะแนนเฉลี่ยสะสม _____

ตอนที่ 2 แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาพิจารณาข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติของนักศึกษา ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

มากที่สุด, จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
 มาก, จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษามากพอสมควร
 น้อย, จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษาน้อยมาก
 ไม่เคยปฏิบัติ, ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษาเลย

ขอขอบคุณในความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
	<u>นิสัยในการเรียน</u>				
(0)	ข้าพเจ้าอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนทุกครั้ง				
(00)	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าจะซักถามเมื่อมีข้อสงสัย				
	<u>เจตคติต่อการเรียน</u>				
(0)	ข้าพเจ้าคิดว่าได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากโรงเรียน				
(00)	ข้าพเจ้ามักจะไม่เข้าเรียน เมื่อเนื้อหาวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ				
	<u>แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์</u>				
(0)	ถึงแม้บทเรียนจะยากข้าพเจ้าก็พยายามทำความเข้าใจกับบทเรียนนั้น				
(00)	ข้าพเจ้าชอบตั้งความหวังไว้และพยายามทำให้ได้ตามนั้น				
	<u>เชาวน์ปัญญาทางอารมณ์</u>				
(0)	อารมณ์เป็นสิ่งหนึ่งที่ทำให้การดำรงชีวิตของข้าพเจ้ามีคุณค่า				
(00)	ข้าพเจ้าตระหนักรู้ถึงสภาพอารมณ์ของข้าพเจ้าเมื่อมันเกิดขึ้น				
	<u>สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน</u>				
(0)	เพื่อนจะกล่าวตักเตือนเมื่อข้าพเจ้าประพฤติตนไม่เหมาะสม				
(00)	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้ามักขอคำปรึกษาได้จากเพื่อน				
	<u>การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์</u>				
(0)	บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเรียนทุกครั้ง				
(00)	สอนเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้				

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม

ระดับปฏิบัติการ	คะแนน	
	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
มากที่สุด	3	0
มาก	2	1
น้อย	1	2
ไม่เคยปฏิบัติ	0	3

การแปลความหมายคะแนนแบบสอบถาม

เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ 2.5	แปลว่า	ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับมากหรือสูง
เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 1.50 ถึง 2.49	แปลว่า	ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับค่อนข้างมากหรือค่อนข้างสูง
เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อเท่ากับ 0.50 ถึง 1.49	แปลว่า	ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยหรือค่อนข้างต่ำ
เมื่อคะแนนเฉลี่ยรายข้อน้อยกว่า 0.50	แปลว่า	ปัจจัยที่วัดอยู่ในระดับน้อยหรือต่ำ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อทำหนังสือ จากบัณฑิต วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อขอความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรเป้าหมาย
2. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง นัดหมายวัน เวลา ที่จะนำแบบสอบถามไป โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง พร้อมทั้งบอกวัตถุประสงค์ และวิธีตอบแบบสอบถาม และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน ถึง 17 ธันวาคม 2548 รวมระยะเวลา 15 วัน
4. นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลมีขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเกณฑ์การตรวจให้คะแนนที่ตั้งไว้

2. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถามปัจจัยบางประการ

3. หาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายและทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

4. หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

5. หาค่าน้ำหนัก (Beta Weight) นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เชวณปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรม การสอนของอาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ค่าความสอดคล้องของข้อความกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

1.2 หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมยกเว้นข้อนั้น (Corrected item total correlation) (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2545 : 84)

$$r_{xy} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2][N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง

ΣY^2	แทน	ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
ΣXY	แทน	ผลรวมของผลคูณ X กับ Y ทุกคู่
N	แทน	จำนวนคน (Case)

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ใช้สูตรของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 131)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_x^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเที่ยงของเครื่องมือวัด
	K	แทน	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือวัด
	S_i^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_x^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 สถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบสอบถาม คือคะแนนเฉลี่ย และ ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (r_{xy}) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545 : 84)

$$r_{xy} = \frac{N \Sigma XY - (\Sigma X)(\Sigma Y)}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2][N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	สหสัมพันธ์คะแนนตัวแปร X กับตัวแปร Y
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	ΣY	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	ΣX^2	แทน	ผลรวมของ X แต่ละตัวยกกำลังสอง
	ΣY^2	แทน	ผลรวมของ Y แต่ละตัวยกกำลังสอง
	ΣXY	แทน	ผลรวมของผลคูณของ X กับ Y
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t-test (ล้วน สายศ และ อังคณา สายยศ. 2540 : 250) ดังนี้

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}} \quad ; df = N-2$$

เมื่อ t แทน ค่าจากการแจกแจงแบบ t
 r แทน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2.4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 163)

$$R_{y.12\dots k} = \sqrt{\beta_1 r_{y1} + \beta_2 r_{y2} \dots + \beta_k r_{yk}}$$

เมื่อ $R_{y.123\dots k}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k กับตัวแปรตาม Y
 $\beta_1, \beta_2, \dots, \beta_k$ แทน ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรอิสระตัวที่ 1 ถึง k ในรูปคะแนนมาตรฐาน
 $r_{y1}, r_{y2}, \dots, r_{yk}$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระตัวที่ 1 กับตัวแปรตาม Y

2.5 การทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณจากสูตร (Kerlinger and Pedhazur. 1973 : 63)

$$F = \frac{R^2/k}{(1-R^2)/(N-k-1)}$$

เมื่อ F แทน ค่าการแจกแจงแบบ เอฟ
 R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 K แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

2.6 คำนวณน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ (b_i) คำนวณโดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur.1973 : 61)

$$b_i = \beta_i \frac{s_y}{s_i}$$

เมื่อ	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ i
	β_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ i
	s_y	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรตาม
	s_i	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ i

2.7 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าน้ำหนักความสำคัญของคะแนนโดยใช้สูตร (Kerlinger and Pedhazur.1973: 167)

$$t_b = \frac{b_i}{SE_{b_i}}$$

เมื่อ	t_b	แทน	ค่าการแจกแจงแบบทีของค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i
	b_i	แทน	ค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระตัวที่ i
โดยที่	SE_{b_i}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าน้ำหนักความสำคัญตัวที่ i

$$SE_{b_i} = \frac{s_y}{s_i} \sqrt{\frac{1 - R_{Y.H}^2}{(1 - R_{i.G}^2)(N - k - 1)}}$$

เมื่อ	$R_{Y.H}^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตาม Y กับตัวแปรอิสระทั้งหมด
	$R_{i.G}^2$	แทน	ค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตาม i กับตัวแปรอิสระที่เหลือ
	s_y	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนตัวแปรตาม Y
	s_i	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรอิสระตัวที่ i
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	K	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S_x	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามของคะแนนทั้งฉบับ
r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการวัด
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ หรือ ความแปรปรวนของ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	น้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	น้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐาน
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนดิบ
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ t
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบ F
X_1	แทน	นิสัยในการเรียน
X_2	แทน	เจตคติต่อการเรียน
X_3	แทน	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน
X_4	แทน	เชาวนปัญญาทางอารมณ์
X_5	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน
X_6	แทน	การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
Y	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งจะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

ตอนที่ 3 คำนำนัยสำคัญของปัจจัยบางประการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาจำนวนและร้อยละ ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตาม เพศและระดับชั้นปี ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศของนักศึกษา		
- ชาย	92	41.1
- หญิง	132	58.9
รวม	224	100.0
ระดับชั้นปี		
- ปวส. 1	110	49.1
- ปวส. 2	114	50.9
รวม	224	100.0

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 224 คน เป็นนักศึกษาชาย 92 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 เป็นนักศึกษาหญิง 132 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 และเป็นนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 49.1 และระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีจำนวน 114 คนคิดเป็นร้อยละ 50.9

1.2 ค่าสถิติพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยต่อข้อ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่อข้อและทั้งฉบับ ความเชื่อมั่นและความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการวัด ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการวัดของตัวแปร

ตัวแปร	n	$\bar{X}$	S.D	ทั้งฉบับ		SE
				r_{tt}	S_x	
x_1	224	1.620	0.412	0.636	6.108	3.685
x_2	224	2.266	0.324	0.681	4.961	2.802
x_3	224	2.163	0.374	0.721	5.598	2.957
x_4	224	2.091	0.316	0.625	6.323	3.872
x_5	224	1.889	0.370	0.658	5.513	3.224
x_6	224	2.090	0.414	0.563	6.209	4.105

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่าปัจจัยนิสัยในการเรียน (x_1) เจตคติต่อการเรียน (x_2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (x_3) เซาว์นปัญญาทางอารมณ์ (x_4) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (x_5) และการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (x_6) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.620 2.266 2.163 2.091 1.889 และ 2.090 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.636 0.681 0.721 0.625 0.658 และ 0.563 ตามลำดับ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัดเท่ากับ 3.685 2.802 2.957 3.872 3.224 และ 4.105 ตามลำดับ

1.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ระดับชั้น เพศ	ปวส. 1		ปวส. 2	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ชาย	2.78	0.56	2.58	0.58
หญิง	2.94	0.67	2.82	0.57
รวม	2.89	0.64	2.71	0.59

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และ 2.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64 และ 0.59 จำแนกเป็นนักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 และ 2.94 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 และ 0.67 ส่วนนักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 และ 2.82 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.58 และ 0.57 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียน ดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6	y
x_1	1.000	0.553**	0.580**	0.413**	0.548**	0.389**	0.420**
x_2		1.000	0.661**	0.479**	0.482**	0.442**	0.425**
x_3			1.000	0.586**	0.502**	0.424**	0.438**
x_4				1.000	0.488**	0.469**	0.307**
x_5					1.000	0.498**	0.317**
x_6						1.000	0.274**
Y							1.000
R = 0.502 R ² = 0.252 F = 12.166** SE _{est} = 0.542							

**มีค่านัยสำคัญทางสถิติในระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยนิสัยในการเรียน (x_1) เจตคติต่อการเรียน (x_2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน (x_3) เชาวนปัญญาทางอารมณ์ (x_4) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (x_5) การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (x_6) ของนักศึกษามีค่าระหว่าง 0.307-0.389 ซึ่งทุกค่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าระหว่าง 0.274-0.438 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัย คือ นิสัยในการเรียน (x_1) เจตคติต่อการเรียน (x_2) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน (x_3) เชาวนปัญญาทางอารมณ์ (x_4) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (x_5) การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (x_6) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.502 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เมื่อพิจารณาค่าความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.252 แสดงว่าปัจจัยบางประการสามารถอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ร้อยละ 25.2

ตอนที่ 3 คำนำนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 คำนำนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตัวแปร	b	β	$\beta\%$	t	P
x_1	0.019	0.194	31.91	2.447**	.015
x_3	0.020	0.186	30.59	2.066**	.040
x_2	0.021	0.166	27.30	1.990**	.048
x_6	0.003	0.033	5.43	0.452	.652
x_4	0.002	0.017	2.80	0.225	.823
x_5	0.001	0.012	1.97	0.153	.879

**มีค่านัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตาราง 4 พบว่า คำนำนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นิสัยในการเรียน ($\beta = 0.194$) เจตคติต่อการเรียน ($\beta = 0.186$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ($\beta = 0.166$) มีค่าเปอร์เซ็นต์ส่งผลเท่ากับ 31.19 30.59 และ 27.30 ตามลำดับ ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรเชาวนปัญญาทางอารมณ์ (x_4) สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน (x_5) การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ (x_6) ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. เพื่อศึกษาน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยบางประการ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยดังนี้

1. ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. ปัจจัยอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักศึกษาโรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 224 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ คือแบบสอบถามวัดปัจจัยบางประการ จำนวน 6 ปัจจัยดังนี้

1. นิสัยในการเรียน จำนวน 15 ข้อ
2. เจตคติต่อการเรียน จำนวน 15 ข้อ
3. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 15 ข้อ
4. เชวชนปัณญาทางอารมณ์ จำนวน 20 ข้อ
5. สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน จำนวน 15 ข้อ
6. การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จำนวน 15 ข้อ

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดังกล่าวไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักศึกษาโดยมีวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้นัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม 2548 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยอธิบายขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม โดยละเอียดให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเข้าใจและตอบแบบสอบถาม ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 227 ชุด มาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม พบว่าเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 224 ชุด คิดเป็น 98.68% จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เชวณปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วิเคราะห์จากนักศึกษา

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เชวณปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วิเคราะห์จากนักศึกษา พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test และ F-test ตามลำดับ

3. ค่านำหนักความสำคัญในรูปของคะแนนดิบของปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน เชวณปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วิเคราะห์จากนักศึกษา พร้อมทั้งทดสอบนัยสำคัญทางสถิติด้วย t-test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนเฉลี่ยของปัจจัยเจตคติต่อการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนนิสัยในการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เชวณปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีพอใช้

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เชวณปัญญาทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ทุกค่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกค่ามีความสัมพันธ์ทางบวก ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เชวณปัญญทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งมีความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถร่วมกันอธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาได้ถูกต้องร้อยละ 25.2

3. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรเชวณปัญญทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้สามารถอภิปราย

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน เชวณปัญญทางอารมณ์ สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับเพื่อน การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.502 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ที่ว่า ปัจจัยบางประการมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอัญญาณี ทิวทอง (2543 : 137) ที่ได้ศึกษาตัวแปรคัตสรรทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 11 พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองทางภาษาอังกฤษและทัศนคติต่อวิชาภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.1591 และ 0.1786 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สิริวรรณ พรหมโชติ (542 : บทคัดย่อ) พบว่า ตัวแปรการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ และพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ทุกตัวมีความสัมพันธ์กันในทางบวกและตัวแปรทุกตัวมีความสัมพันธ์กับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งตัวแปรพยากรณ์นี้สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ได้ร้อยละ 57.21 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะถ้านักศึกษามีเจตคติในทางที่ดีก่อให้เกิดความตั้งใจ อยากรู้ อยากเห็น ใส่ใจในวิชาที่ครูสอน ซึ่งจะส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ค่าน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยนิสัยในการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.194 0.166 และ 0.186 ตามลำดับ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของนักศึกษาในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 ที่ว่า มีปัจจัยบางประการอย่างน้อยหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยตัวแปรนัยในการเรียน ส่งผลทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ถ้านักศึกษามีนิสัยในการเรียนที่ดี จะส่งเสริมให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ โฮล์ทแมน (Holtman, 1965 : 17) ที่กล่าวว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง พฤติกรรมการเรียนที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอ เกี่ยวกับการใช้เวลาเรียน ซึ่งได้แก่ การรู้จักใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมในการเรียนและการทำงาน รู้จักแบ่งเวลาว่าควรทำเรื่องใดก่อนเรื่องใดหลัง ไม่เสียเวลาเรื่องไม่เป็นสาระ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายทันต่อเวลา และวิธีเรียน ได้แก่ การรู้จักใช้วิธีการเรียนอย่างถูกต้อง มีการวางแผนเตรียมงานก่อนลงมือ รู้จักแหล่งข้อมูล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงสูงขึ้นได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีระพร จันทโนทก (2538 : บทคัดย่อ) พบว่า นิสัยในการเรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสัยในการเรียนด้านการทบทวนบทเรียน สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ เจตคติต่อการเรียนส่งผลทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนดีส่วนใหญ่จะมีเจตคติต่อการเรียนดี และมองเห็นว่า การศึกษาจะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในชีวิต ดังผลการวิจัยของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1976 : 167-176) ที่พบว่า คุณลักษณะด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทักษะคิดต่อเนื้อหาวิชา มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภา จันทรเพ็ญ (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีตัวทำนายที่ดีที่สุด คือ ทักษะคิดต่อการเรียนและความรับผิดชอบ และ ตัวแปรแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ส่งผลทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้นจะมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จทางด้านการเรียน และพยายามแข่งขันกับมาตรฐานที่สูง ซึ่งสามารถสังเกตพฤติกรรมได้จาก ความพยายามความเป็นผู้นำ การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเป็นต้น ดังนั้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่น่าจะส่งผลให้เรียนได้ดีดังที่ บุญชม ศรีสะอาด (2528 : 198) ได้กล่าวไว้ว่าในการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาการสูง ย่อมมีความปรารถนาที่จะเรียนให้รอบรู้ให้เก่ง ต้องการเก่งในวิชาการมากกว่าคนอื่น มีความทะเยอทะยานในการเรียน และมีความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นจึงมีโอกาที่จะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ดังผลของการวิจัยของ จีน (Eugene, 1969 : 386-A) ได้ศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นองค์ประกอบหนึ่ง ในการพยากรณ์ความสำเร็จและมีอำนาจพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านนิสัยการเรียน เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังนั้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดนักศึกษา ควรต้องมุ่งส่งเสริม สนใจ ปลูกฝัง ดูแลและเอาใจใส่ คอยชี้แนะและให้คำแนะนำด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ศึกษามีนิสัยการเรียน เจตคติต่อการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น เพื่อประโยชน์และผลักดันให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นอันจะช่วยลดปัญหาการสูญเปล่าทางการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักศึกษาสาขาการตลาด นักศึกษาสาขาบัญชี นักศึกษาสาขาเลขานุการ เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น ด้านสติปัญญา ด้านการกำกับในตนเอง ด้านลักษณะมุ่งอนาคต ด้านวินัยตนเอง เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยแต่ละด้าน กับผลสัมฤทธิ์การเรียนในวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ บัญชี เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล สดประเสริฐ. (2520,กรกฎาคม - กันยายน). คุณภาพการศึกษา. *วิทยาจารย์*. 72 : 32 - 35.
- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- กรมสุขภาพจิต. (2543). *อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์*. นนทบุรี : สำนักงานพัฒนาสุขภาพจิต.
- กุลวดี ตรียานนท์. (2536). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาโทของนักศึกษาภาคพิเศษ กทม. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*.
วิทยานิพนธ์ พบ.ม. (พัฒนสังคม). กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ขจรสุดา เหล็กเพชร. (2522). *การสร้างแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- คำเพียร ปรานีราช. (2524). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้สัญญาณการเรียนกับการสอนตามคู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (ถ่ายเอกสาร).
- จรรยา สุวรรณทัต. (2521). *พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- จินตนา มาพวง. (2520). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จิราภรณ์ กุณสิทธิ์. (2541). *การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ด้วยตัวแปรด้านการกำกับตนเองในการเรียน การรับรู้ความสามารถของตนเองทางคณิตศาสตร์ ทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ฉันทนา กล่อมจิต. (2542). *อารมณ์*. (เอกสารประกอบการสอน). ขอนแก่น : ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชฎานิษฐ์ พุกเถื่อน. (2536). *การศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ชมมน สุขวงศ์. (2543) *ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม (จิตวิทยาการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- ชวาล แพรัตกุล. (2516). *เทคนิคการวัดผล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช.
- ชอลัดดา ขวัญเมือง. (2542). *การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยพร วิชชาวุธ. (2530). *เอกสารการสอนชุดมนุษยศาสตร์กับสังคม*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชัยวัฒน์ คูประดกกุล. (2542,สิงหาคม). มหัตจรรย์แห่งชีวิต 20, สารคดี. 15(170) : 166 – 167
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2518) *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน.
- ญาดา หลาวเพชร. (2544). *บทบาทของบิดา บทบาทของมารดา กับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพมหานคร*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงกมล มลารัตน์, ร.ท. (2534). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนนายเรืออากาศ*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (ถ่ายเอกสาร).
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2519). *การวัดทัศนคติ*, ในเอกสารเพื่อการอบรมการวิจัยการศึกษา เล่ม 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์นายกรัฐมนตรี.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ. (2528). *ปัจจัยทางจิตวิทยานิเวศที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2542,สิงหาคม). ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 6(1) : 19 – 35.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2539, มีนาคม). EQ มาตราวัดอารมณ์อัจฉริยะ, *วารสารอพเทท*. 10(117) : 55 – 61.
- เทอด แก้วศิริ. (2530). *ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของนิสัยทางการเรียนและทัศนคติต่อการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธวัช ประสาทฤทธาและคณะ. (2543,มีนาคม - เมษายน). EQการพัฒนาเชาวน์อารมณ์, *Fitness*. 11(103) : 16 – 44.
- ธีรเดช สุขโข. (2530,มีนาคม). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, *วารสารครูเชียงราย*. 24(57) : 31-32;.
- ธีรยุทธ์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. (2526). *พฤติกรรมครูในการเรียนการสอน*, *เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นภาพร เมฆรักษาวนิช. (2515). ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนทัศนคติในการเรียนกับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นิโลบล นิมกังรัตน์และดร. หาญตระกูล. (2526). การประเมินพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์
ในคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิตยา คชภักดี. (2542). เด็กไทยยุคใหม่กับความฉลาดทางอารมณ์, เอกสารอบรมยุทธศาสตร์การ
พัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กไทยในยามวิกฤตเศรษฐกิจและสังคม. สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2528). ปัญหาในระดับมัธยม. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). การวัดประเมินการเรียนรู้. ภาควิชาการวัดและประเมินผล
การศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปราณี งามสุต. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญกิจ.
- ปราณี พรณวิเชียร. (2534,กรกฎาคม). ทำอย่างไรไม่ไร้เพื่อน, วารสารสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล.
9(1) : 76-78.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2538). เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา.
_____. (2542,สิงหาคม). คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ วารสารพฤติกรรมศาสตร์. ปีที่ 5ฉบับที่
1. : 16.
- พรพรรณ สนทอง, ณัฐพล หอมเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ปราณี เพ็ชรศิริ เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่
โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย เมื่อ 13 พฤษภาคม 2548.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2529). การสร้างและการพัฒนาแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2531). วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- _____. (2536). วิธีการจัดทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
บริษัทฟิงเกอร์ปรีน มีเดีย จำกัด.
- พัชรา ทศนวิจิตรวงศ์. (2540). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พูลทรัพย์ วงษ์พานิช. (2523). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญา
ตรี ค.ม. ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การแนะแนวการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2526). คัมภีร์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ. : เจริญวิทย์การพิมพ์ : 134.

ไพศาล หวังพานิช. (2523). เอกสารการสอนวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.

กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.

_____. (2526). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ภัทรา นิคมานนท์. (2517). ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้สึกรับผิดชอบวินัย
ในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผล
การศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วิชชุตา เตียวกุล. (2529). ผลการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มต่อนิสัยในการเรียนและทัศนคติทางการ
เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยา). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).

วีระรัตน์ ปันนิตามัย. (2542). เซาว์อาร์มน์ (EQ) : ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต.
กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

วรรณดี หมู่เย็น. (2544). รูปแบบการสื่อสารในครอบครัวที่ส่งเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของ
นักเรียนวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

วันชัย ดนัยตโนนุท. (2536). คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดปทุมธานี. ปรินญานิพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
ประยุกต์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2538). สถิติวิทยาทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
วัฒนาพานิช.

_____. (2539). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวีริยา
สาสน์.

ศรีระพร จันทโนทก. (2538). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะ
บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยา
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

सनานจิต สุนทรทรัพย์. (2525,เมษายน). ประถมศึกษาปัญหาของใคร, ประชาศึกษา. 7(38) : 41;.

สมสรร วงษ์อยู่น้อย. (2518). พฤติกรรมการสอนด้านบรรยาย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและ
พัฒนาหลักสูตร). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (ถ่าย
เอกสาร).

สิริวรรณ พรหม โชติ. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ.

- สุภาภรณ์ ศศิติกขธรรม. (2543). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความอดสาหะในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2522). สหสัมพันธ์พหุคุณระหว่างองค์ประกอบด้านเชาว์ปัญญา ปัญหาส่วนตัวนิสัยและทัศนคติทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (วิจัยการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ ศรีโสภ. (2520). การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เอนกกุล กริแสง. (2517). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตระกูลไทย.
- อัจฉรา ประไพตระกูล. (2539). การศึกษาปัจจัยคัดสรรที่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนละผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัญญาณี ทิวทอง. (2543). ตัวแปรคัดสรรทางจิตวิทยาที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (จิตวิทยาทางการศึกษา) : บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Atkinson, John W. (1964). *An Introduction to Motivation*. Princeton : D. Van Nostrand Co.
- Anastasi, Anne. (1970). *Psychological Testing*. 3rd ed., London : The Macmillan.
- Batista, E.E. (1976). The Place of Colleague in the Appraisal of College Teaching : A Review of Literature, *Research in Higher Education*. 4.
- Bloom, Benjamin S. (1976). *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York : McGraw-Hill-Book Co.
- Carrol, John B. (1963). A Model of School Learning, *Teachers College Record*.
- Chickerring, S.W. (1969). *Education and Identity*. San Francisco : Jossey-Bass.
- Donaldson. (1997,June) Emotional Intelligence Test, *Edmonton Journal*. 10(4) : 95
- Eugene, L.B. (1969). An investigation of the role of intellectual motivation and other non-interlactual factors in the prediction of education achievement and efficiency (CD-ROM). Abstract from : ProQurst File : Dissertation Abstracts International.
- Eysenck, H.J., W. Arnold, and R. Meili. (1972). *Encyclopedia of Psychology*. London : Search Press Limited.
- Gardner,Howard. (1993). *Multiple Intelligence : the Throry in Practice*. New York : Basic Books.
- Goleman, Daniel. (1995). *Emotional Intelligence : Why it can matter more than IQ*. New York : Bantam Books.

- _____. (1998). *Working with emotional intelligence*. New York : Bantam Books.
- Good, Carter V. (1959). *Dictionary of Education*. 3rd ed. New York : McGraw-Hill, Inc.
- _____. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Hilgard, Ernest R. (1962). *Introduction to Psychology*. New York and Buringame : Harcourt, Bronze and World Inc.
- Holtzman, H. (1965). *Wayne. Survey of Study Habits and Attitudes*. New York : The Psychological Corporation.
- Husen, Torsten and T. Neville Postlethwaite. (1985). *The international Encyclopedia of Education*. v.1. London : pergamon Press Ltd.
- Kerlinger, F.N. and Pedhazur, E.J. (1973). *Multiple Regression in behavioral Research*. New York : Holt, Rinehart and Wenston, Inc.
- Maddox, Harry. (1963). *How to Study*. London : Cox & Wyman.
- _____. (1963). *How to study*. New York : Fawcett Publications, Inc.
- _____. (1963). *How to study*. London : The English Language Book Society.
- _____. (1983). *How to study*. New York : Fawcett World Library.
- McClelland and others. (1953). *The Achivement Motive*. New York : Appleton - Century – Croffs.
- Perufo Enguix., and I. Cristina. (1998). *A Programme to Improve the Study Habit of the Student in The First Year at University DE*. Valencia (Spain).
- Prescott, Daniel A. (1961). *Educational Bullentine*. Bangkok : Faculty of Education.
- Salovey & Mayer, John D. (1990, March). Emotional Intelligence, *Imagination Cognition and Personality*. 42(9) : 185 – 211.
- Smith, Samual. (1970). *Best Methods of Study*. London : Barnes & Noble Inc., Book..
- Utomporn thonutai. (1975). *Prediction of college success and optimal assignment of students using linear programming*. (n.p.).
- Weisinger, Hein. (1998). *Emotional Intelligence at Work : The Untapped Edge for Success*. San Francisco : Jassey - Bass

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ค่าดัชนีความสอดคล้องและค่าอำนาจจำแนก
ของเครื่องมือ

ตาราง 6 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.0	คัดเลือกไว้	21	1.0	คัดเลือกไว้
2	0.0	ตัดออก	22	1.0	คัดเลือกไว้
3	0.2	ตัดออก	23	1.0	คัดเลือกไว้
4	1.0	คัดเลือกไว้	24	1.0	คัดเลือกไว้
5	1.0	คัดเลือกไว้	25	1.0	คัดเลือกไว้
6	1.0	คัดเลือกไว้	26	0.6	คัดเลือกไว้
7	1.0	คัดเลือกไว้	27	1.0	คัดเลือกไว้
8	1.0	คัดเลือกไว้	28	1.0	คัดเลือกไว้
9	0.8	คัดเลือกไว้	29	0.6	คัดเลือกไว้
10	0.2	ตัดออก	30	1.0	คัดเลือกไว้
11	1.0	คัดเลือกไว้	31	0.8	คัดเลือกไว้
12	1.0	คัดเลือกไว้	32	1.0	คัดเลือกไว้
13	1.0	คัดเลือกไว้	33	0.6	คัดเลือกไว้
14	1.0	คัดเลือกไว้	34	1.0	คัดเลือกไว้
15	1.0	คัดเลือกไว้	35	0.4	ตัดออก
16	1.0	คัดเลือกไว้	36	1.0	คัดเลือกไว้
17	1.0	คัดเลือกไว้	37	1.0	คัดเลือกไว้
18	0.2	ตัดออก	38	1.0	คัดเลือกไว้
19	1.0	คัดเลือกไว้	39	1.0	คัดเลือกไว้
20	1.0	คัดเลือกไว้	40	0.8	คัดเลือกไว้

ตาราง 7 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.0	คัดเลือกไว้	26	1.0	คัดเลือกไว้
2	1.0	คัดเลือกไว้	27	1.0	คัดเลือกไว้
3	0.6	คัดเลือกไว้	28	0.4	ตัดออก
4	0.6	คัดเลือกไว้	29	0.8	คัดเลือกไว้
5	1.0	คัดเลือกไว้	30	1.0	คัดเลือกไว้
6	1.0	คัดเลือกไว้	31	0.6	คัดเลือกไว้
7	0.4	ตัดออก	32	1.0	คัดเลือกไว้
8	1.0	คัดเลือกไว้	33	0.8	คัดเลือกไว้
9	1.0	คัดเลือกไว้	34	0.6	คัดเลือกไว้
10	1.0	คัดเลือกไว้	35	1.0	คัดเลือกไว้
11	0.4	ตัดออก	36	0.8	คัดเลือกไว้
12	1.0	คัดเลือกไว้	37	0.4	ตัดออก
13	1.0	คัดเลือกไว้	38	0.6	คัดเลือกไว้
14	1.0	คัดเลือกไว้	39	1.0	คัดเลือกไว้
15	1.0	คัดเลือกไว้	40	0.4	ตัดออก
16	1.0	คัดเลือกไว้	41	1.0	คัดเลือกไว้
17	1.0	คัดเลือกไว้	42	0.6	คัดเลือกไว้
18	0.6	คัดเลือกไว้	43	0.4	ตัดออก
19	0.6	คัดเลือกไว้	44	0.4	ตัดออก
20	0.6	คัดเลือกไว้	45	0.8	คัดเลือกไว้
21	1.0	คัดเลือกไว้	46	1.0	คัดเลือกไว้
22	1.0	คัดเลือกไว้	47	1.0	คัดเลือกไว้
23	1.0	คัดเลือกไว้	48	0.8	คัดเลือกไว้
24	1.0	คัดเลือกไว้	49	0.8	คัดเลือกไว้
25	0.6	คัดเลือกไว้	50	0.8	คัดเลือกไว้

ตาราง 8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.0	คัดเลือกไว้	19	0.6	คัดเลือกไว้
2	0.4	ตัดออก	20	0.8	คัดเลือกไว้
3	1.0	คัดเลือกไว้	21	1.0	คัดเลือกไว้
4	1.0	คัดเลือกไว้	22	0.4	ตัดออก
5	1.0	คัดเลือกไว้	23	0.4	ตัดออก
6	1.0	คัดเลือกไว้	24	1.0	คัดเลือกไว้
7	1.0	คัดเลือกไว้	25	1.0	คัดเลือกไว้
8	0.4	ตัดออก	26	1.0	คัดเลือกไว้
9	1.0	คัดเลือกไว้	27	1.0	คัดเลือกไว้
10	1.0	คัดเลือกไว้	28	1.0	คัดเลือกไว้
11	1.0	คัดเลือกไว้	29	0.4	ตัดออก
12	1.0	คัดเลือกไว้	30	1.0	คัดเลือกไว้
13	0.4	ตัดออก	31	0.8	คัดเลือกไว้
14	1.0	คัดเลือกไว้	32	0.4	ตัดออก
15	1.0	คัดเลือกไว้	33	1.0	คัดเลือกไว้
16	1.0	คัดเลือกไว้	34	1.0	คัดเลือกไว้
17	0.4	ตัดออก	35	0.6	คัดเลือกไว้
18	0.6	คัดเลือกไว้			

ตาราง 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเชาว์ปัญญาทางอารมณ์

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	0.2	ตัดออก	19	1.0	คัดเลือกไว้
2	1.0	คัดเลือกไว้	20	1.0	คัดเลือกไว้
3	0.6	คัดเลือกไว้	21	0.4	ตัดออก
4	0.4	ตัดออก	22	1.0	คัดเลือกไว้
5	1.0	คัดเลือกไว้	23	1.0	คัดเลือกไว้
6	1.0	คัดเลือกไว้	24	0.6	คัดเลือกไว้
7	1.0	คัดเลือกไว้	25	0.6	คัดเลือกไว้
8	1.0	คัดเลือกไว้	26	1.0	คัดเลือกไว้
9	1.0	คัดเลือกไว้	27	1.0	คัดเลือกไว้
10	0.4	ตัดออก	28	1.0	คัดเลือกไว้
11	1.0	คัดเลือกไว้	29	0.8	คัดเลือกไว้
12	1.0	คัดเลือกไว้	30	0.8	คัดเลือกไว้
13	1.0	คัดเลือกไว้	31	1.0	คัดเลือกไว้
14	1.0	คัดเลือกไว้	32	1.0	คัดเลือกไว้
15	1.0	คัดเลือกไว้	33	0.6	คัดเลือกไว้
16	0.2	คัดเลือกไว้	34	0.2	ตัดออก
17	0.8	ตัดออก	35	1.0	คัดเลือกไว้
18	1.0	คัดเลือกไว้			

ตาราง 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับ
เพื่อน

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.0	คัดเลือกไว้	23	1.0	คัดเลือกไว้
2	1.0	คัดเลือกไว้	24	1.0	คัดเลือกไว้
3	1.0	คัดเลือกไว้	25	1.0	คัดเลือกไว้
4	0.8	คัดเลือกไว้	26	0.4	ตัดออก
5	1.0	คัดเลือกไว้	27	0.6	คัดเลือกไว้
6	1.0	คัดเลือกไว้	28	1.0	คัดเลือกไว้
7	0.4	ตัดออก	29	1.0	คัดเลือกไว้
8	1.0	คัดเลือกไว้	30	1.0	คัดเลือกไว้
9	0.6	คัดเลือกไว้	31	1.0	คัดเลือกไว้
10	1.0	คัดเลือกไว้	32	1.0	คัดเลือกไว้
11	1.0	คัดเลือกไว้	33	1.0	คัดเลือกไว้
12	1.0	คัดเลือกไว้	34	1.0	คัดเลือกไว้
13	1.0	คัดเลือกไว้	35	0.8	คัดเลือกไว้
14	1.0	คัดเลือกไว้	36	1.0	คัดเลือกไว้
15	0.6	คัดเลือกไว้	37	0.4	ตัดออก
16	0.4	ตัดออก	38	0.6	คัดเลือกไว้
17	1.0	คัดเลือกไว้	39	1.0	คัดเลือกไว้
18	1.0	คัดเลือกไว้	40	0.4	ตัดออก
19	0.4	ตัดออก	41	1.0	คัดเลือกไว้
20	0.8	คัดเลือกไว้	42	0.8	คัดเลือกไว้
21	1.0	คัดเลือกไว้	43	0.4	ตัดออก
22	1.0	คัดเลือกไว้			

ตาราง 11 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมการสอนของ
อาจารย์

ข้อที่	IOC	การพิจารณา	ข้อที่	IOC	การพิจารณา
1	1.0	คัดเลือกไว้	19	1.0	คัดเลือกไว้
2	1.0	คัดเลือกไว้	20	0.2	ตัดออก
3	1.0	คัดเลือกไว้	21	1.0	คัดเลือกไว้
4	0.6	คัดเลือกไว้	22	0.2	ตัดออก
5	1.0	คัดเลือกไว้	23	1.0	คัดเลือกไว้
6	1.0	คัดเลือกไว้	24	1.0	คัดเลือกไว้
7	1.0	คัดเลือกไว้	25	1.0	คัดเลือกไว้
8	1.0	คัดเลือกไว้	26	0.8	คัดเลือกไว้
9	0.8	คัดเลือกไว้	27	1.0	คัดเลือกไว้
10	1.0	คัดเลือกไว้	28	0.4	ตัดออก
11	0.2	ตัดออก	29	1.0	คัดเลือกไว้
12	1.0	คัดเลือกไว้	30	1.0	คัดเลือกไว้
13	1.0	คัดเลือกไว้	31	0.4	ตัดออก
14	0.6	คัดเลือกไว้	32	1.0	คัดเลือกไว้
15	1.0	คัดเลือกไว้	33	1.0	คัดเลือกไว้
16	1.0	คัดเลือกไว้	34	0.8	คัดเลือกไว้
17	0.4	ตัดออก	35	1.0	คัดเลือกไว้
18	1.0	คัดเลือกไว้			

ตาราง 12 ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามนิสัยในการเรียน

ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา	ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา
1	.343	คัดเลือกไว้	16	.292	คัดเลือกไว้
2	.208	คัดเลือกไว้	17	.730	คัดเลือกไว้
3	.568	คัดเลือกไว้	18	.598	คัดเลือกไว้
4	.348	คัดเลือกไว้	19	.017	ตัดออก
5	.600	คัดเลือกไว้	20	.252	คัดเลือกไว้
6	.640	คัดเลือกไว้	21	.509	คัดเลือกไว้
7	.097	ตัดออก	22	.163	ตัดออก
8	.500	คัดเลือกไว้	23	.484	คัดเลือกไว้
9	.492	คัดเลือกไว้	24	.501	คัดเลือกไว้
10	.392	คัดเลือกไว้	25	.253	คัดเลือกไว้
11	.103	ตัดออก	26	.123	ตัดออก
12	.574	คัดเลือกไว้	27	.514	คัดเลือกไว้
13	.504	คัดเลือกไว้	28	.246	คัดเลือกไว้
14	.460	คัดเลือกไว้	29	.533	คัดเลือกไว้
15	.144	ตัดออก	30	.220	คัดเลือกไว้

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามเจตคติต่อการเรียน

ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา	ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา
1	.421	คัดเลือกไว้	23	.464	คัดเลือกไว้
2	.407	คัดเลือกไว้	24	.224	คัดเลือกไว้
3	.427	คัดเลือกไว้	25	.585	คัดเลือกไว้
4	.028	ตัดออก	26	.037	ตัดออก
5	.301	คัดเลือกไว้	27	.408	คัดเลือกไว้
6	.331	คัดเลือกไว้	28	.325	คัดเลือกไว้
7	.445	คัดเลือกไว้	29	.266	คัดเลือกไว้
8	.409	คัดเลือกไว้	30	.344	คัดเลือกไว้
9	.380	คัดเลือกไว้	31	.258	คัดเลือกไว้
10	.287	คัดเลือกไว้	32	.502	คัดเลือกไว้
11	.445	คัดเลือกไว้	33	.429	คัดเลือกไว้
12	.230	คัดเลือกไว้	34	.146	ตัดออก
13	.424	คัดเลือกไว้	35	.081	ตัดออก
14	.573	คัดเลือกไว้	36	.255	คัดเลือกไว้
15	.294	คัดเลือกไว้	37	.415	คัดเลือกไว้
16	.412	คัดเลือกไว้	38	.225	คัดเลือกไว้
17	.364	คัดเลือกไว้	39	.422	คัดเลือกไว้
18	.531	คัดเลือกไว้	40	.411	คัดเลือกไว้
19	.188	ตัดออก	41	.547	คัดเลือกไว้
20	.437	คัดเลือกไว้	42	.486	คัดเลือกไว้
21	.170	ตัดออก	43	.500	คัดเลือกไว้
22	.208	คัดเลือกไว้			

ตาราง 14 ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา	ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา
1	.284	คัดเลือกไว้	15	.667	คัดเลือกไว้
2	.009	ตัดออก	16	.165	ตัดออก
3	.284	คัดเลือกไว้	17	.659	คัดเลือกไว้
4	.387	คัดเลือกไว้	18	.118	ตัดออก
5	.506	คัดเลือกไว้	19	.493	คัดเลือกไว้
6	.467	คัดเลือกไว้	2	.578	คัดเลือกไว้
7	.543	คัดเลือกไว้	21	.493	คัดเลือกไว้
8	.416	คัดเลือกไว้	22	.401	คัดเลือกไว้
9	.323	คัดเลือกไว้	23	.200	คัดเลือกไว้
10	.331	คัดเลือกไว้	24	.485	คัดเลือกไว้
11	.280	คัดเลือกไว้	25	.067	ตัดออก
12	.560	คัดเลือกไว้	26	.517	คัดเลือกไว้
13	.331	คัดเลือกไว้	27	.537	คัดเลือกไว้
14	.007	ตัดออก			

ตาราง 15 ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามเชาว์ปัญญาทางอารมณ์

ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา	ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา
1	.574	คัดเลือกไว้	16	.708	คัดเลือกไว้
2	.528	คัดเลือกไว้	17	.478	คัดเลือกไว้
3	.404	คัดเลือกไว้	18	.680	คัดเลือกไว้
4	.407	คัดเลือกไว้	19	.666	คัดเลือกไว้
5	.320	คัดเลือกไว้	20	.509	คัดเลือกไว้
6	.616	คัดเลือกไว้	21	.460	คัดเลือกไว้
7	.648	คัดเลือกไว้	22	.382	คัดเลือกไว้
8	.621	คัดเลือกไว้	23	.535	คัดเลือกไว้
9	.591	คัดเลือกไว้	24	.682	คัดเลือกไว้
10	.694	คัดเลือกไว้	25	.720	คัดเลือกไว้
11	.574	คัดเลือกไว้	26	.681	คัดเลือกไว้
12	.644	คัดเลือกไว้	27	.641	คัดเลือกไว้
13	.851	คัดเลือกไว้	28	.268	คัดเลือกไว้
14	.591	คัดเลือกไว้	29	.508	คัดเลือกไว้
15	.595	คัดเลือกไว้			

ตาราง 16 ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา	ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา
1	.606	คัดเลือกไว้	19	.414	คัดเลือกไว้
2	.266	คัดเลือกไว้	20	.576	คัดเลือกไว้
3	.286	คัดเลือกไว้	21	.541	คัดเลือกไว้
4	.048	ตัดออก	22	.392	คัดเลือกไว้
5	.289	คัดเลือกไว้	23	.367	คัดเลือกไว้
6	.327	คัดเลือกไว้	24	.546	คัดเลือกไว้
7	.241	คัดเลือกไว้	25	.486	คัดเลือกไว้
8	.338	คัดเลือกไว้	26	.109	ตัดออก
9	.766	คัดเลือกไว้	27	.554	คัดเลือกไว้
10	.339	คัดเลือกไว้	28	.172	ตัดออก
11	.675	คัดเลือกไว้	29	.288	คัดเลือกไว้
12	.644	คัดเลือกไว้	30	.231	คัดเลือกไว้
13	.204	คัดเลือกไว้	31	.321	คัดเลือกไว้
14	.245	คัดเลือกไว้	32	.600	คัดเลือกไว้
15	.314	คัดเลือกไว้	33	.306	คัดเลือกไว้
16	.303	คัดเลือกไว้	34	.471	คัดเลือกไว้
17	.573	คัดเลือกไว้	35	.440	คัดเลือกไว้
18	.339	คัดเลือกไว้	36	.313	คัดเลือกไว้

ตาราง 17 ค่าอำนาจจำแนก (R_{xy}) ของแบบสอบถามการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา	ข้อที่	R_{xy}	การพิจารณา
1	.428	คัดเลือกไว้	16	.199	ตัดออก
2	.401	คัดเลือกไว้	17	.672	คัดเลือกไว้
3	.338	คัดเลือกไว้	18	.315	คัดเลือกไว้
4	.265	คัดเลือกไว้	19	.539	คัดเลือกไว้
5	.409	คัดเลือกไว้	20	.539	คัดเลือกไว้
6	.255	คัดเลือกไว้	21	.672	คัดเลือกไว้
7	.604	คัดเลือกไว้	22	.408	คัดเลือกไว้
8	.171	ตัดออก	23	.607	คัดเลือกไว้
9	.412	คัดเลือกไว้	24	.729	คัดเลือกไว้
10	.103	ตัดออก	25	.635	คัดเลือกไว้
11	.047	ตัดออก	26	.452	คัดเลือกไว้
12	.161	ตัดออก	27	.589	คัดเลือกไว้
13	.476	คัดเลือกไว้	28	.767	คัดเลือกไว้
14	.321	คัดเลือกไว้	29	.330	คัดเลือกไว้
15	.212	คัดเลือกไว้			

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการ

ตอนที่1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา เมื่ออ่านข้อความแล้ว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความจริง

เพศ

() ชาย

() หญิง

ระดับชั้น

() ปวส. 1

() ปวส. 2

คะแนนเฉลี่ยสะสม _____

ตอนที่2 แบบสอบถามตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยบางประการ

คำชี้แจง ให้นักศึกษาพิจารณาข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับปฏิบัติของนักศึกษา ซึ่งแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

มากที่สุด ,จริงที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษามากที่สุด
 มาก , จริง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษามพอสมควร
 น้อย , จริงน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษาน้อยมาก
 ไม่เคยปฏิบัติ,ไม่จริง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น หรือการกระทำของนักศึกษาเลย

หมายเหตุ ขอความกรุณานักศึกษาทำแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถาม

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดี

2.1 แบบสอบถามด้านนิสัยในการเรียน

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าอ่านบทเรียนล่วงหน้าก่อนเข้าเรียนในแต่ละครั้ง				
2.	ข้าพเจ้าเข้าเรียนทันเวลาที่อาจารย์เข้าสอนทุกครั้ง				
3.	เมื่อขาดเรียนข้าพเจ้าจะติดตามเนื้อหาโดยสอบถามจากเพื่อนหรืออาจารย์ผู้สอนทันที				
4.	ข้าพเจ้าวางแผนทบทวนบทเรียน เพื่อเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการสอบ				
5.	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าจะจดประเด็นสำคัญของเรื่องที่เรียน				
6.	ในขณะที่เรียนข้าพเจ้าจะซักถามอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัย				
7.	ก่อนลงมือทำการบ้านข้าพเจ้าพยายามที่จะทำความเข้าใจเรื่องที่จะทำก่อน				
8.	ถ้าทำการบ้านไม่ได้ข้าพเจ้าจะขอคำแนะนำจากอาจารย์				
9.	ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็นทุกครั้งในขณะที่เรียนถ้ามีโอกาส				
10.	เมื่ออาจารย์มอบหมายให้ค้นคว้า หรืออ่านหนังสือเพิ่มเติม ข้าพเจ้าจะรีบเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าหาสิ่งที่ต้องการทันที				
11.	ข้าพเจ้าพยายามทำการบ้านของแต่ละวันให้เสร็จอย่างสม่ำเสมอ				
12.	ข้าพเจ้าวางแผนการเรียนและปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้				
13.	ข้าพเจ้าศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมนอกจากที่เรียนในชั้น				
14.	ข้าพเจ้าจดคำบรรยายอย่างละเอียด				
15.	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนทุกครั้ง				

2.2 แบบสอบถามด้านเจตคติต่อการเรียน

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์สามารถเสนอแนะให้คำปรึกษา ทั้งเรื่องส่วนตัว และเรื่องการเรียนรู้ของนักศึกษาทุกคนได้				
2.	ข้าพเจ้ามักจะไม่เข้าเรียน เมื่อเนื้อหาวิชาที่เรียนไม่น่าสนใจ				
3.	ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าไม่ชอบบางวิชา แต่ข้าพเจ้าก็พยายามเรียนเพื่อให้ได้คะแนนดี				
4.	ข้าพเจ้าคิดว่าได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างจากโรงเรียน				
5.	ข้าพเจ้าคิดว่าอนาคตของข้าพเจ้าขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการเรียน				
6.	ข้าพเจ้าพยายามสนใจเรียนทุกวิชาอย่างจริงจัง				
7.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการสอนของอาจารย์น่าเบื่อ ทำให้ไม่อยากเรียน				
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าอาจารย์ให้ความสำคัญกับตนเองกับนักศึกษา				
9.	ข้าพเจ้าจะตั้งใจเรียนเพื่อให้ได้ไปเรียนต่อในสาขาวิชาที่ต้องการ				
10.	ข้าพเจ้าเชื่อว่าอาจารย์ทุกคนมีความยุติธรรม				
11.	ข้าพเจ้ามักจะไม่เข้าชั้นเรียนเมื่อมีโอกาสให้ทำได้				
12.	อาจารย์เข้มงวดมากเกินไป เมื่อข้าพเจ้ามีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน จึงไม่กล้าไปปรึกษาอาจารย์				
13.	ข้าพเจ้าอยากไปโรงเรียนเพื่อเรียนหนังสือทุกวัน				
14.	ข้าพเจ้าให้ความเคารพและยกย่องอาจารย์เสมือนญาติผู้ใหญ่				
15.	ถ้าไม่เจ็บป่วยหรือมีธุระจำเป็นจริงๆ ข้าพเจ้าจะไม่ขาดเรียน				

2.2 แบบสอบถามด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	ถึงแม้บทเรียนจะยากข้าพเจ้าก็พยายามทำความเข้าใจกับบทเรียนนั้น				
2.	ข้าพเจ้าชอบตั้งความหวังไว้และพยายามทำให้ได้ตามนั้น				
3.	ข้าพเจ้าเชื่อว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น”				
4.	เมื่อข้าพเจ้าไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ข้าพเจ้าจะแสวงหาวิธีการใหม่อย่างไม่ท้อถอย				
5.	เมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานใด ๆ ข้าพเจ้าจะทำได้เต็มความสามารถ				
6.	ในบทเรียนที่มีเนื้อหายาก ข้าพเจ้าไม่พยายามทำความเข้าใจเพราะคิดว่าถึงอย่างไรก็ไม่รู้เรื่อง				
7.	ข้าพเจ้ามีใจจดจ่ออยู่กับงานที่ได้รับมอบหมาย				
8.	ข้าพเจ้ามีความภูมิใจเมื่อสามารถทำงานยาก ๆ ได้สำเร็จ				
9.	การเรียนในช่วงใดที่มีเนื้อหายาก ข้าพเจ้าอยากให้หมดเวลาเร็ว ๆ				
10.	ในการทำงานหรือทำการบ้านข้าพเจ้ามักจะทำสำเร็จอย่างมีคุณภาพทุกครั้ง				
11.	การแก้ปัญหาด้วยตนเองนั้น ข้าพเจ้าถือว่าเป็นสิ่งมีค่ามากที่สุด				
12.	ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจในตนเองที่สามารถทำงานจนสำเร็จหรือแข่งขันจนได้ชัยชนะ				
13.	ข้าพเจ้าจะมีความพยายามมากขึ้นเมื่อรู้ตัวว่ามีความรู้ดีกว่าเพื่อน ๆ				
14.	ข้าพเจ้าไม่ปรารถนารางวัลหรือชื่อเสียงมากไปกว่าความสำเร็จของตน				
15.	ข้าพเจ้าอยากทำงานที่ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่				

2.4 แบบสอบถามด้านเขาวนัปัญหาทางอารมณ์

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	ข้าพเจ้ารู้ว่า เมื่อใดควรจะพูดถึงปัญหาส่วนตัวของข้าพเจ้ากับคนอื่น				
2.	เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตข้าพเจ้า ทำให้ข้าพเจ้าต้องย้อนคิดทบทวนประเมินใหม่ว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญหรือไม่สำคัญสำหรับข้าพเจ้า				
3.	เมื่อใดที่ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ข้าพเจ้ามักจะมี ความคิดใหม่ๆเกิดขึ้น				
4.	อารมณ์เป็นสิ่งที่หนึ่งที่ทำให้การดำรงชีวิตของข้าพเจ้ามีคุณค่า				
5.	ข้าพเจ้าตระหนักถึงความรู้สึกถึงสภาพอารมณ์ของข้าพเจ้าเมื่อมันเกิดขึ้น				
6.	เมื่อมีคนเล่าให้ข้าพเจ้าฟังถึงเหตุการณ์สำคัญๆในชีวิตของเขา ข้าพเจ้าจะรู้สึกกับว่าข้าพเจ้าได้มีประสบการณ์เช่นนั้นด้วยตนเอง				
7.	ข้าพเจ้าชอบที่จะเปิดเผยอารมณ์ของตนเองกับคนอื่น				
8.	เมื่อข้าพเจ้ามีอารมณ์ดี ข้าพเจ้ารู้วิธีที่จะทำให้อารมณ์นั้นคงอยู่ได้นาน				
9.	ข้าพเจ้าสามารถจัดสภาพการณ์ที่ทำให้คนอื่นมีความสุขได้				
10.	ข้าพเจ้าแสวงหากิจกรรมที่ทำให้ข้าพเจ้ามีความสุข				
11.	ข้าพเจ้าตระหนักถึงการสื่อสารด้วยภาษาท่าทางที่ต้องการแสดงออกให้คนอื่นรับรู้				
12.	เมื่อข้าพเจ้ามีอารมณ์ดี การแก้ปัญหาก็เป็นเรื่องง่ายสำหรับข้าพเจ้า				
13.	ข้าพเจ้ารู้ถึงสาเหตุที่ทำให้อารมณ์ของข้าพเจ้าเปลี่ยนแปลง				
14.	ข้าพเจ้าสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้				
15.	ข้าพเจ้าภูมิใจตนเองโดยนึกถึงผลงานที่ดีของงานที่ข้าพเจ้าทำ				
16.	ข้าพเจ้าคาดหวังว่าจะสามารถทำสิ่งต่างๆได้ดีเมื่อข้าพเจ้าใช้ความพยายาม				
17.	เป็นเรื่องยากสำหรับข้าพเจ้าที่จะเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น				
18.	ข้าพเจ้ารู้ว่าคนอื่นกำลังรู้สึกอย่างไรเพียงสังเกต กิริยาและสีหน้า				
19.	การมีอารมณ์ดีช่วยให้ข้าพเจ้ามีความพยายามเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค				
20.	ข้าพเจ้าสามารถบอกได้ว่าคนอื่นมีความรู้สึกอย่างไร จากการฟังน้ำเสียงของเขา				

2.5 แบบสอบถามด้านสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับเพื่อน

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	เพื่อนจะกล่าวตักเตือนเมื่อข้าพเจ้าประพฤติตนไม่เหมาะสม				
2.	เมื่อมีปัญหาข้าพเจ้ามักขอคำปรึกษาได้จากเพื่อน				
3.	ก่อนอาจารย์เข้าสอน ข้าพเจ้าจะทบทวนเนื้อหาวิชาที่เรียนกับเพื่อน				
4.	ข้าพเจ้าชวนเพื่อนไปชมนิทรรศการทางวิชาการตามที่หน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้น				
5.	ในช่วงพักเที่ยง ข้าพเจ้ารับประทานอาหารกลางวันกับเพื่อน ๆ				
6.	เพื่อนยินดีรับฟังความคิดเห็นของข้าพเจ้า				
7.	เพื่อนร่วมชั้นทุกคนให้ความช่วยเหลือข้าพเจ้า				
8.	ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีกับเพื่อนเมื่อเพื่อนได้รับรางวัลต่าง ๆ				
9.	ข้าพเจ้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนกับเพื่อน ๆ				
10.	หากเพื่อนขัดสนข้าพเจ้ายินดีให้เพื่อนยืมเงิน				
11.	ข้าพเจ้ายอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของเพื่อนและนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข				
12.	ข้าพเจ้ารับฟังและเป็นที่ปรึกษาให้เพื่อนเมื่อมีปัญหา				
13.	เมื่อข้าพเจ้าหยุดเรียน เพื่อน ๆ จะนำบทเรียนที่เรียนไปแล้วมาอธิบาย ให้ข้าพเจ้าฟัง				
14.	เมื่อใกล้เวลาสอบข้าพเจ้ากับเพื่อนจะอ่านหนังสือด้วยกัน				
15.	ข้าพเจ้ามีของที่ระลึกมาให้เพื่อนเมื่อข้าพเจ้าไปเที่ยว				

2.6 แบบสอบถามด้านการรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์

ข้อ	ข้อความ	มากที่สุด	มาก	น้อย	ไม่เคยปฏิบัติ
1.	บอกจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนเรียนทุกครั้ง				
2.	สอนเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้				
3.	จัดกิจกรรมประกอบการสอน				
4.	ยกตัวอย่างประกอบการสอนเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียน				
5.	ตรวจผลงานด้วยตนเองแล้วชี้ข้อบกพร่องให้นักศึกษาทราบ				
6.	เน้นเนื้อหาสาระที่สำคัญ				
7.	ทำการแก้ไขหรือช่วยเหลือนักศึกษาที่มีข้อบกพร่องทางการเรียน				
8.	ประเมินผลการเรียนได้เหมาะสมและยุติธรรม				
9.	เดินดูนักศึกษาอย่างทั่วถึงขณะที่กำลังทำกิจกรรมในชั้นเรียน				
10.	เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย				
11.	แนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้าของนักศึกษา				
12.	ใช้สื่อการเรียนการสอนประกอบการสอน				
13.	สอนเต็มเวลาตามตารางสอน				
14.	กระตือรือร้นที่จะทำการสอน				
15.	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น				

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวปราณี เพ็ชรศิริ
วัน เดือน ปี เกิด	26 ตุลาคม 2515
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	12/308 หมู่ 12 หมู่บ้านพระปิ่น 4 ถนนบางบอน 5 เขต หนองแขม แขวง หนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	อาจารย์แผนกคอมพิวเตอร์และประสานงาน IT
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนกรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2540	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ) วิชาเอกวิทยาการคอมพิวเตอร์ จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
พ.ศ. 2544	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
พ.ศ. 2549	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาธุรกิจศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ